

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879. NO. 237. — ŠTEV. 237. NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 10, 1922. — TOREK, 10. OKTOBRA. 1922. VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

TRACIJA SE PRIPRAVLJA NA ODPOR

Poveljnik grških čet v Traciji izjavlja, da je njegova armada pripravljena braniti deželo pred Turki. — Turki mislijo, da so Grki poraženi, pa so baje še polni življenske sile. — Grški general ima na razpolago pol milijona mož.

Drinopolje, Tracija, 9. okt. — General Anastazios Leonardopoulos, novi grški poveljnik v istočni Traciji, je bil pozdravljen od prebivalstva in vojsstva kot "oprostitelj Drinopolja", kakor hitro je dospel včeraj semkaj.

Naslov "oprostitelj" si je pridobil, ker je bil prvi Grk, ki je vstopil v Drinopolje, potem ko so zavezniški pogledi leta 1918 iz mesta Bolgare in Turke. Vrnili se je sedaj sredi mrzličnih priprav za odpor proti zopetni okupaciji od strani Turkov.

Čeprav je ta general v današnjih dneh eden prvih grških vojskarnikov, ki so ga pozdravljali pri svoji identifikaciji, so ga na vseh postajah iz Aten do Tracije sprejeli delegacije, ki so čakale nanj na postajah.

Kot je razvidno iz tukajšnjega položaja ima grška armada le malo namena izprazniti Tracijo brez boja, neglede na povelja, ki bi prišla iz Aten in niti najmanjšega dvoma ni, da bodo skušali grški častniki posnemati vzgled prismojenega D'Annunzija glede Reke ter generala Zeligoudskija glede Vilne.

Kakor hitro je prišel general Leonardopoulos skozi ljudske množice, ki so ga pozdravljale na cestah, je sprejel poročevalca Associated Press v svojem glavnem stanu.

Na vprašanje slednjega, če se bo Tracija borila, je odgovoril: — Mi smo pripravljeni. Cela armada noče drugega kot prilike, da se bori. Mi ne bomo predali Tracije. Vsakdo, ki je videl danes čete na ulicah, ve, da predstavljajo moje besede duha čet.

— Mi smo odločni v svojem trdnem sklepu, da vzdržimo v polnem obsegu novo Grško. Nikakoli razlika v mnenju ne obstaja glede tega vprašanja. Turki mislijo mogoče, da smo poraženi, a vabimo jih, da naj skušajo dokazati to na tleh Tracije.

— Zadeve na Grškem so za enkrat zapletene in neurejene, a izprememba v vladi ni imela drugih posledic kot da je še boljše zedinila čete.

— Prav posebno me je veselilo, ko sem opazil najboljšo moralno med zarjavelimi veterani, ki so prenesli dve leti vojne v

STRAŠNA DRUŽINSKA ŽALOIGRA V ROCHESTER

Oče je najprvo umoril tri svoje otroke ter si poglavlje v glavo. — Svoji ženi je pustil pismo, v katerem prosi, naj da sežgati njegovo truplo.

Rochester, N. Y., 9. oktobra. — V napravah nekega tukajnjega pogrebnišča leže danes trupla očet in njegovih treh otrok. Oče in otroci so postali žrtve žalostne igrice, ki se je odigrala včeraj zvečer.

Neki William E. Wheeler je najprvo utopil svoje tri otroke v kopalni bani na svojem domu ter si nato poglavlje v glavo. Policija pravi, da je izvršil ta strašni zločin, ker ni mogel dobiti dela.

Žena Wheelerja je našla trupla, ko se je vrnila domov iz cerkve. Pisemce, potisnjeno med vratni obočnik, ter kopalne sobe jo je dovelo do razkritja.

V tem pismu je dal zamrla navodila, kako iznebiti se njegovega trupla in kako razpolagati s pohištvo v stanovanju.

— Draga Milij: Končno je prišlo do tega, da ne vidim nobenega drugega izhoda. Ne obvesti sorodnikov in prijateljev, ki so nam bili najbližji. Preveč poniževalno bi bilo klicati njih sedaj na pomoč. Daj sežgati moje truplo, če le mogoče brez vsakega pogreba.

— Plačaj vsak račun. Raditega sem tudi vzel otroke s seboj, da ne bo mogoče nikoli ugotoviti, da sem ti naprtil breme. Če bi šla stvar naprej kot doslej, bi ne pomenjalo vse to nič drugega kot ponovitev stare, stare povesti.

— Ne skušaj ohraniti nekaj pohištva zase, kajti jaz hočem, da si prosta ter storiš nekaj za našega Gospoda, vladarja sveta. Nikar ne žaluj za menoj in otroci. Kmalu boš prišla do prepričanja, da je boljše ko smo mrtvi. Nikdar več me ne boš videla. Z Bogom za vedno.

— Ne priredi pogreba za nas. Nisrati ne povej policiji ali kakšnim poročevalcem. Bodi mirna.

Mrs. Wheeler, ki je omedlela kakor hitro je odprla vrata neki sosedi, je povedala policiji, da je bil njen mož izvrstnega razpoloženja, ko je odšla ona z doma, da nakupi potrebne stvari. Otroci so bili ob dotičnem času v postelji. Ko je prišla domov ter jih ni mogla najti, je poklicala sosede, nakar so razkrili celo tragedijo.

Otroke so našli objete na dnu kopalne bane, ki je bila napolna vode. Oče pa je slonel preko bane in v njegovi roki je bil še vedno revolver, iz katerega je izprožil usodopolni strel.

ZDRAVSTVENO STANJE BILL HARTA SE JE IZBOLJŠALO

Los Angeles, Cal., 9. oktobra. Danes je bilo objavljeno, da se je izdatno izboljšalo zdravstveno stanje znanega kinematografskega igralca Bill Harta, ki je zbolel na legarju. Močna konstitucija Harta je igrala veliko vlogo v njegovem boju proti smrti in če se ne bodo pojavile nove komplikacije, je le še malo nadaljne nevarnosti, — s soglasno z izjavo njegovega zdravnika.

ANGLEŠKI ZAKLADNIČAR BO PRIŠEL V AMERIKO

London, Anglija, 9. oktobra. Tukaj je bilo objavljeno, da bo posetil Ameriko državni zakladničar Sir Robert Honye. Z ameriškim zakladničarjem se bo posvetoval glede medzvezniškega dolga.

MORNARIŠKE IN ZRAKOPLOVNE VAJE

Deset milij vzhodno od rta Henry je dvajset ameriških aeroplanov obstreljevalo star ameriški torpedni rušilec. Po par strelah se je rušilec potopil.

PROTEST PROTI SUHAŠKI POSTAVI

Angleži izjavljajo, da se ne bodo brigali za najnovejšo odločitev ameriške vlade.

Washington, D. C., 9. okt. — Oblasti so pričele razmišljati o takozvanem "suhem oceanu", ki je bil baje uveljavljen s takozvano radikalno prohibicijsko odločitvijo generalnega pravdnika Daughertyja. Potem ko je izprva prevladovalo mnenje, da ne bodo smele inozemske ladje nositi na svojih krovih nikakih opojnih pijač v razdalji treh milj od brega, je prišlo iz Londona poročilo, da ne bo angleška vlada nikdar dovolila, da bi ameriške oblasti preiskovale ladje, če imajo v ameriških pristaniščih na svojem krovu opojne pijače. V Londonu izjavljajo, da smejo ameriške oblasti zahtevati le to, da ne sme nikdo piti na inozemskih ladjah v okrožju treh milj. — Da pa ameriških oblasti prav nič ne briga, kaj se godi izven treh milj od brega.

Temu nasproti pa izjavljajo tukaj, da ne sme nobena inozemska ladja priti v katerokoli pristanišče nobene stvari, katere ne bi videli ameriška vlada. Povsem drugačna pa bi bila stvar, če bi inozemske ladje na tak način uredile svoje zaloge pijač, da bi te zaloge pošle kakor hitro bi se parnik približal meji treh milj. Kar bi preostalo, bi morale te ladje žrtvovati bogu Neptunu. Strie Sam ne more ugovarjati v takem slučaju in tudi ne, če bi prenesli izven meje treh milj opojne pijače s krova enega parnika na krov drugega parnika.

Ravnatelj ameriške parobrodne oblasti je ponovno izjavil, da bo ameriško trgovsko mornarstvo težko trpelo vsled te najnovejše odločbe oblasti, kajti inozemci se bodo že znali izogniti težkoči. Tudi priznavajo tukaj splošno, da se bodo evropske države poslužile povračilnih odredb.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

DVOJNI UMOR JE BAJE POJASNJEN

Morilec je hotel ustreliti svojo ljubico, pa je v temi pomotoma ustrelil Halla in Mrs. Mills.

New Brunswick, N. J., 9. okt. — Dvojni umor Rev. Halla in cerkvene pevke Mrs. Mills je končno pojasnjen; če so resnične izjave mladeničev, katere so včeraj zaslišali. Ta dva mladeniča sta Raymond Schneider in njegov prijatelj Hayes.

Schneider je bil zaljubljen v petnajstletno deklico Pearl Bahmer, ki mu pa ni vračala ljubezni. Baje je imela ljubavno razmerje s svojim očetom, s katerim je večkrat tudi ponoči hodila na izprehod.

Zvečer onega usodopolnega dne jo je Schneider videl setati se z očetom. Poklical je svojo prijateljico Haynesa, nakar sta odšla za njima. V temi sta ju pa zgrešila. Po dolgem iskanju sta opazila pod nekim drevesom dve človeški postavi.

— Tukaj sta — je rekel Schneider. — Heynes je potegnil revolver ter oddal dva strela. Nato sta stopila bližje ter v svojo grozo spoznala, da nista ustrelila petnajstletne deklice in njenega očeta, pač pa Mrs. Mills in Rev. Halla, ko sta se grčila v skritem kotičku.

Policija je sprejela to izjavo le z največjo rezervo, kajti niti Schneider, niti Hayes ne moreta pojasniti, kdo je zadel žrtvama globoke rane z nožem oziroma z britvijo.

BRYAN ZOPET STRAŠIL

Omaha, Nebraska, 9. oktobra. Grmeči glas Williama Jenningsa Bryana je pričel zopet oriti v politiki Nebrasko, ko je pričel slavni prohibicionist ter nasprotnik teorije, da izvirja človek iz opice ali da je vsaj njen bližnji sorodnik, s kampanjo za svojega brata ter senatorja Hitchcocka iz Nebrasko. Njegov brat hoče postati državni governor na demokratskem tiketu. Bryan bo govoril v petih kongresnih okrajih. Iz Nebrasko se bo napotil v Minnesoto in Illinois, kjer bo osrečil tamošnje volivce s svojimi nazadnjaškimi izjavami.

TURKI NAPREDUJEJO PROTI OŽINAM

Otomanske sile so dospele do Bospora ter se bližajo sedaj Čanaku, potem ko so se velesile dogovorile glede postopanja. — Neredne čete so baje že v predmestjih Carigrada.

Carigrad, Turčija, 9. okt. — Turške nacionalistične čete so obnovile svoje prodiranje v dardanelskem ozemlju v smeri proti Čanaku, angleški postojanki, soglasno z nekim poročilom iz Mudaniji na neki tukajšnji list.

Tekom noči so prišla poročila, da so se neredne turške čete pojavile včeraj popoldne v kratki razdalji od Beikosa, na grihih na azijski strani Bospora. Beikos je predmestje Carigrada, osem milj nad mornariško postojanko. Angleži so se pričeli utrjevati krog Beikosa.

Neredne turške čete ter majhne tolpe banditov, ki se vedno pojavijo kot sprednja straža vsake turške armade, so se prikazale v majhnih vseh iztočno od Carigrada. Vse te vasi leže na azijski strani Bospora.

Angleži so včeraj izvedli končne priprave za obrambo ter pogladi v zrak mostove in križišča.

Neki angleški rušilec se je zasedel včeraj pri Šitche, ob obali Črnega morja. Poveljnik je šel na breg, se sestal tam s turškim nacionalističnim častnikom ter ga prosil, naj umakne svoje sile. Turški častnik pa je odgovoril, da ima povelja ostati na lieu mesta, nakar je angleški poveljnik izjavil, da bo tudi on ostal ter se zasedel v neposredni bližini od brega.

KEMAL PAŠA.

General Harrington je baje posvaril Ismid pašo, da bo prisiljen privoriti vojaško demonstracijo ob turških bokih, če se ne bodo kemalisti umaknili. Zastopnik kemalistov je baje nato objubil, da bo vsako nadaljno napredovanje prekinjeno in da se ne bo ponovil dogodek take vrste.

Da zavaruje Carigrad še nadalje, je odredil general Harrington prekinjenje prevozne službe preko Bospora ter Marmarskega morja. V Ismid ozemlju, živno turških črt, kajti spravili so jih v neko taborišče v Moda, ravno nasproti Carigrada.

Mudanija, Mala Azija, 9. okt. Ko so se ob desetih včeraj zvečer zavezniški delegati vrnili semkaj, so nudili skupno fronto in odposlanci so prepričani, da bo Ismid paša prisiljen ukloniti se.

Delegati so bili zelo optimistični glede končnega izida ter izjavili, da ne more biti niti najmanjšega dvoma, da bodo Turki končno sprejeli zavezniške zahteve. Vsled tega bo ostala sporna točka le še vprašanje omejitve turškega orožništva v istočni Traciji.

Angleži imajo navodila, naj ustrajajo pri treh točkah, namreč pri določanju števila orožništva v Traciji, umaknjenju vseh turških čet iz nevtralnih ozemelj ter vojaškem zasedenju Tracije od strani turške armade čele po-

tem, ko bo podpisana mirovna pogodba.

Pariz, Francija, 9. oktobra. — Danes je bilo opaziti v tukajšnjih krogih velik optimizem in splošno se glasi, da bo konferenca v Mudaniji uspešno potekla in da bo splenjen dogovor ter podpisan protokol za premirje, še predno bo potekel dan.

Angora, Turčija, 9. oktobra. — Neki parlamentarni odsek je obiskal grob sultana Osmana v Brusu ter položil nanj nagovor, ki se končuje na naslednji način:

— Mogočni mrtvi, zopet enkrat se zbirajo tvoji otroci krog tvoje groba ter prosijo tvojega blagoslova. Mi smo delali, da rešimo cesarstvo, katero si ustanovil ti. Mi vemo, da bi rekel ti, da je treba rešiti še nadaljne grobove mogočnih mrtvih. Molitve z minaretov velike mešije v Drinopolju so zadušili zvoni krščanskih zvonov. Bodi miren, mogočni duh, naša armada je pripravljena in mi jih bomo rešili.

ZNAČILNA IZJAVA ČIKAŠKEGA ŽUPANA

Čikaški župan je izjavil, da bi Amerika ne smela iti v vojno ter se vmešavati v evropske homatije.

Chicago, Ill., 9. oktobra. — Župan William Hale Thompson je imel včeraj tekom proslave nemškega dne, katerega so privorili nemški prebivalci Chicago, nagovor, v katerem je obsojal vstop Združenih držav v vojno ter branil svoje stališče. Vi-harno odobravanje (povsem razumljivo) ga je pogosto prekinilo.

Župan Thompson je rekel, da je prišel prav tako kot njegovi poslušalci do spoznanja, da je storila Amerika veliko napako, ko se je vdeležila svetovne vojne.

— Proti temu sem se boril s celo svojo močjo ter nisem niti najmanjše izpremenil tozadevnih svojih naziranj, — je rekel župan. — Držim se besed George Washingtona, da je v najboljših interesih dežele, če se izogne vsakim zapletljajem z inozemstvom ter se posveti izključno le svojim lastnim interesom. Moje mnenje je, da je Amerika za Amerikance in da lahko store drugi kar se jim pač poljubi. Mi smo danes tukaj, da proslavimo soglasje, katerega ni sklenila niti naša sovdeležba v vojni.

— Kri tisočev bo prišla nad glave onih, ki vladajo v Washingtonu. Če bi sledili Nemčiji, mesto Angliji, bi imeli prav in stvar bi povsem drugače izpadla. (To je enostaven lov na glasove vspricio bližajočih se novembrskih volitev. Tudi Thompson iz Chicago ni fako strašen prijatelj kajzerja in njegove megalomanije kot se dela.)

NEVARNOSTI ZAVRNJENE LJUBEZNI

Olean, 9. oktobra. — Mrs. Gertrudo Carleton iz Buffala je ustrelil včeraj zvečer na domu njene matere neki Anton Barone, tudi iz Buffala, ki si je nato poglavlje v glavo. Sorodniki izjavljajo, da sta živela Barone in Mrs. Carleton skupaj v Buffalo, da pa je nato ona sklenila vrniti se k svoji materi. Barone jo je prošil, naj se vrne k njemu, a ker tega ni hotela storiti, je ustrelil njo in nato še samega sebe.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRILI ITALIJI IN ZASE-DENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po niskih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Rasplošila na sadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron \$ 1.40	1,000 kron \$ 4.30
400 kron \$ 1.80	5,000 kron \$21.00
500 kron \$ 2.30	10,000 kron \$41.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Rasplošila na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opotiji in Zadrui.

50 lir \$ 2.75	500 lir \$23.50
100 lir \$ 5.00	1000 lir \$46.00
300 lir \$14.10	

Za polijajva, ki presegajo znesek dvajsetstot kron ali pa dvajsetst lir dovoljujejo po možnosti še poseben popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepriskakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roke. Glede izplačil v ameriških dolarjih glajšo poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslali najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
22 Cortlandt Street New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Messing Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**GLAS NARODA**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto (vsa leta za Ameriko)	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za šest mesecev	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Dostavljeni brez plačila in osebno se ne prejemajo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošljejo bivalese naslani, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2575**ŠESTURNI DELAVNIK**

Dolgi štrajki ni oslabil bojevitosti duha premogarjev, pač pa ga je celo ojačil.

To je razvidno iz izjave predsednika Lewisa, ki je rekel, da bodo United Mine Workers zahtevali šesturni delavnik ter petdnevni teden.

Morda bi rekel kdo, da ta Lewisova zahteva ni povsem resna, kajti lahko bi jo bil stavil že na konferencah, ki so se vršile pred koncem štrajka ter jo vključil med svoje druge zahteve.

Predsednik Lewis pa je dokazal, da pozna natančno razpoloženje med premogarji.

Oni so bili že pred štrajkom in so tudi sedaj za skrajšanje delavnega časa. Za resnično skrajšanje delavnega časa pravzaprav ne gre, kajti premogarji so bili zadnje dve leti le izjemoma zaposleni po trideset ur na teden.

Zvezni urad za delavsko statistiko je izdal poročilo, iz katerega je razvidno, da so bili kopači mehkega premoga v letu, ki je poteklo z 31. oktobrom 1921 zaposleni manj kot dvesto dni.

Premogarji v državi Indiana so delali 170 dni, v Utah 177, v West Virginiji 1923, v Pennsylvaniji 196, v Alabami 223, v Wyomingu pa 226 dni. Skoraj polovico leta premogarji torej niso delali.

Zahteva po 30-urnem tednu potemtakem ni samo upravičena, pač je pa tudi mogoča, ne da bi zmanjšala produkcije premoga. Nadalje poročajo, da zahtevajo najmanjši minimalno plačo \$7.50.

Delavci zaposleni v premogovniku, imajo ponavadi delo od kosa. To pojasnjuje tudi velike plače, s katerimi slepi časopisje javnost. Pred kratkim je poročalo časopisje, da je neki premogar v Pennsylvaniji zaslužil \$684 na mesec.

Mogoče. Mogoče je pa tudi ta svota zaslužek kontraktorja, iz katerega mora plačevati svoje pomagale.

V številnih rojih dela premogar z enim ali več pomočnikov. Pomočnike plača sam, kompanija pa plača njemu za izkopan premog. Na plačilni listi kompanije je torej samo on, ne pa njegovi pomočniki. V drugih rojih pa dobe premogarji gotovo svoto za karo izkopanega premoga.

Če slučajno naleti premogar na dober prostor, na debel premog lahko dosti zasluži. Če pa je žila premoga tanka in če je kamena veliko, dobi za karo premoga ravno toliko kot njegov bolj srečni tovariš.

Kompaniji je čisto vseeno, koliko časa dela. Nihče ga ne vpraša, če je vrtel eno uro ali pa dva dni. Plače dobi toliko, kolikor kar ga nakopije in naloži.

Nekaj je tako srečnih, da dosti zaslužijo, tisočeri se pa morajo zadovoljiti z malo plačo.

Premogarji morajo plačati iz svojega lastnega žepa moža pri tehtnici. Če bi tega ne storili, bi jih izrabljali kompanijski mož pri tehtnici.

Samo delavci, ki so zunaj zaposleni, dobivajo dnevno plačo. Ta plača pa ne znaša \$7.50, pač pa \$3.50 in \$4.20 v organiziranih premogovnikih, v neorganiziranih pa še znatno manj.

Zahteva za šesturni delavnik in petdnevni teden mora ostati v veljavi.

Jugoslavija irredenta.**Okrađen je bil v Trstu**

Ignacij Zorzet iz Gorenj. Medtem ko so mu pregledovali blago na Kolonjski cesti, mu je nekdo ukradel listnino iz žepa. K sreči je to Zorzet takoj zaznal in povedal tam prisotnemu stražniku. Ta je našel listnino pri Antonu Stradistu, uslužbencu pri mestni tehtnici na isti cesti. V listnici je bilo 147 lir. Res lepi tržaški uslužbenec, ki ropajo popotnike!

Istrski dijaki na jugoslovanskih univerzah.

Kakor se poroča iz Trsta, je italijanska vlada dovolila vsem istrskim dijakom, ki želijo študirati na jugoslovanskih univerzah, da se smejo vpisati na teh visokih šolah. Zdi se, da je vlada to ukrenila v skladu s slovenskimi nar. poslanecev v rimskem parlamentu.

Šala.**Času primerno.**

Gospodinja pride k trgovcu v jaje in vpraša, počem prodaja jaje.

Trgovca: Danes so po 50 centov ducat, včeraj so še bila 45.

Gospodinja: Potem pa mi raje dajte večerjajna.

Dokaz, da ni res!

Mati svoji hčerki, ki se je preveč kislila držala: No, tako kislila se držiš, kakor bi sam pelin jedla!

Hčerka: To pa že ne more biti res! Moj ljubček je dejal sinoči, da sem sladka kakor med!

Hladnokrvno.

Neki mladi poročeni par se je sprl. Mladi soprog ves razsrjen: No, zakaj si me pa potem vzela?

Ona: Mati so izračunali in mislijo, da je bilo za par tisočakov.

Lz Slovenije.**Poslopja za oblastno upravo v Mariboru.**

Ministrski svet je odobril nakup zgradbe v Mariboru, in sicer v Kerkovi ul. S. n. Gosposki ul 40 in 50, za en in pol milijona dinarjev. V teh poslopih bo namočena oblastna uprava v Mariboru.

V znamenju alkohola.

V barakah na južnem kolodvoru v Ljubljani se je pod vplivom rujnega vina razvil med tamkajšnjimi delavci silen pretep. Vreči in stoli so kar frčali po zraku. Polj je končal s tem, da je ruski begunec Mihael Marčenko oblašal s prebito lobanjo in da je bilo tudi več drugih lahko ranjenih.

Narodni dom v Kranju.

Dne 3. sept. se je vršilo v Kranju slavnostno polaganje temeljnega kamna za Narodni dom. Ob 11. uri se je podalo mnogobrojno kranjsko meščanstvo, razna društva po svojih praporih (Čitalnica s pevskim zborom in orkestrom, Sokol z naraščanjem, Sokol iz Škoje Loke na čelu s svojim občeznanim gorenjskim meščanom F. Dolencem, požarna bramba s svojo godbo) iz Pungrate v slavnostnem obhodu po mestu v Zvezdo, kjer se gradi stavba Narodnega doma. Na lieu mesta je imel slavnostni govor predsednik Maks Pock, ki je izjavil sledeče misli: Dobro lastnosti kranjskega meščanstva (bajeslovna radodarnost, pripravljenost k vsem žrtvam) so omogočile zgradbo Nar. doma, ki bo svetilišče, da v narodnem in državnem oziru nadaljuje vzgojo poznejše generacije. Tak je bil namen in bo ostal, vse drugo so zavisti in klevete. S temi nameni bo postavilo kranjsko meščanstvo z velikimi žrtvami, ki bo čast in ugled našemu mestu, svojemu potonstvu ponosno stavbo. Bioglavljani temeljni kamen, ki naj tisočletja zre na veselje in burne čase našega naroda. Obenem pri-segamo zvestobo svojim narodnim in državnim idealom in vzlikamo našemu vladarju Aleksandru in naši kraljici Mariji. Za Sokola je govoril dr. Semrov, poudarjajoč velikaški pomen Nar. doma za Sokolstvo in pozivajoč slehernega Sokola na pozitivno delo v prid Nar. domu. V istem smislu je govoril načelnik J. Savojice požarno branilo na delo za Nar. dom, da se lahko v lastnih prostorih popolnoma na nesebično koristi človeštva. Slavnosti sta prisostvovala prijatelj Jugoslovancev znani publicist Herman Wendel in poročevalce angleškega dnevnika "Manchester Guardian". Popoldne se je vršila pred in v sedanji sokolski tobovalnici nepriljubljena zabava, med katero je skrbela za razvedrilo godba prostovoljnega gasilnega društva, čitalniški orkester in čitalniški pevski zbor.

Blagoslovljen je kapele in zvončka.

Od Sv. Jurja ob Ščavnici poročajo: Berkovčani in Bohinjecarji so dali slovesno blagosloviti svojo lepo prenovljeno kapele. Ko so fantje potegnili bohineški zvonček kviku ter prvič trjancili na njem, so se marsikateremu oro-sile oči. Da bi le že kmalu zapeli novi zvonovi tudi v farni cerkvi!

Imenovanja na srednjih šolah v Sloveniji.

Minister prosvete je odobril naslednje premeščitve oziroma imenovanja na srednjih šolah v Sloveniji: Imenovani oziroma premeščeni so: za klasično filologijo kot glavni in slovenski jezik kot stranjski predmet na državni realni gimnaziji v slovenskim in nemškem učnim jezikom v Ljubljani prof. dr. Ivan Arnež, sedaj upravitelj drž. zaloge šolskih knjig v Ljubljani; za srbski ali hrvaški jezik v zvezi z drugim modernim jezikom na drž. realni gimnaziji v Ljubljani Martin Zgrablje, profesor na kr. učiteljsku v Čakovcu; za srbski ali hrvaški jezik v zvezi z drugim modernim jezikom na drž. realni gimnaziji v Ljubljani Mirko Seunik, profesor na realni gimnaziji v Zemunu; za slovenski jezik v zvezi z drugim modernim jezikom na drž. realni gimnaziji v Ljubljani prof. Makso Pirnat, ki je začasno že dodeljen temu zavodu; za francoski jezik kot glavni predmet v zvezi z drugim modernim jezikom na državni realni gimnaziji v Ljubljani Tomo Jost, profesor brez stalnega mesta na tem zavodu; za matematiko in fiziko kot glavna predmeta in geometrijsko risanje kot stranski predmet na drž. realni gimnaziji v Ljubljani Fr. Vrhovnik, profesor brez stalnega mesta na tem zavodu; za zgodovino in zemljepis kot glavna predmeta na drž. realni gimnaziji v Ljubljani Anton Melik, profesor brez stalnega mesta na drž. realni gimnaziji v Ljubljani; za katoliški verouk kot glavni predmet na drž. realni gimnaziji dr. Gregor Žerjav, namestni učitelj na tem zavodu; za slovenski jezik kot glavni predmet v zvezi z drugim modernim jezikom na drž. realni gimnaziji v Novem mestu za stalnega profesorja Rudolf Kranjec, namestni učitelj na drž. realni gimnaziji v Celju; za zgodovino in zemljepis kot glavna predmeta na državni realni gimnaziji v Ptuj za stalnega profesorja Ladislav Mlakar, namestni učitelj na istem zavodu.

Ravnatelj pujske gimnazije g. Vajda je poklican kot referent v prosvetno ministristvo. Začasno prevzema vodstvo pujske gimnazije profesor Komljanec.**Imenovanja v politični upravi.**

Provizorni vladni koncipist Fr. Pezdil pri okrajnem glavarstvu v Radovljici, dr. Lovro Hacin pri okrajnem glavarstvu v Celju in dr. Mirko Potočnik pri okrajnem glavarstvu v Ormožju, vladni koncipist Janko Ošojnik pri okr. glavarstvu v Brežicah, nadalje provizorna vladna koncipista Anton Kappas pri okrajnem glavarstvu v Kočevju in dr. Fr. Mlinar-Cigale pri okr. glavarstvu v Ljubljani so imenovani za okr. komisarje na dosežanjih služb. mestih.

Ptujski "Verschönerungsverein" v slovenskih rokah.

V nedeljo 3. sept. se je vršil v Ptuj občni zbor Verschönerungsvereina (Olepševalnega društva), v katerem je bil dosedaj samo en Slovenec. Agilnemu nadzelniku Gorup se je s pomočjo akademikov posrečilo zainteresirati naše ljudi za društvo, ki jih je pol ure pred občnim zborom pripelo okoli 160. V interesu stvari je dr. Gosak predlagal kompromis in je bil končno izvoljen nov odbor, v katerem je dve tretjini slovenskih in ena tretjina nemških odbornikov. Predsednikom je izvoljen dvorni svetnik v p. Lubec. Društvo ima okoli 3 milijone premoženja.

Novo izobraževalno društvo.

Iz Stročje vasi na Štajerskem poročajo: Na ustanovnem občnem zboru je bilo ustanovljeno Bralno izobraževalno društvo pod imenom Stročja vas-Pristava. Društvo ima sedaj že 15 ustanovnih in 40 rednih članov. Kljub marsikaterim težkostem, posebno v denarnem oziru, je pričelo mlado društvo, upajoč v boljše bodočnost, krepko delovati. Še predno je bilo ustanovljeno, je že vprizorilo dve igri v prid domačemu gasilnemu društvu. Tretja pride kmalu.

Požar v kolinski tovarni v Ljubljani.

Dne 6. sept. je izbruhnil popoldne požar v kolinski tovarni in sicer v mlinskih prostorih, kjer se melje in meša zmes, ki je pripravljena za izdelovanje cikorije. Požar je nastal v rovin in sicer na način, da je zašel med mlinske kamne košček železa, ki je dal iskre, potom katerih se je vnela fino zaleta moka. Ogromj je zašel iz spodnjih prostorov v podstrešje ter vnel streho in lesene rove, v katerih so na koncih sita za sejanje moka. Na lice mesta došli gasilci in sicer poklicana gasilna straža ter oddelek prostovoljnih gasilcev so požar takoj ugasili.

Nesreča v Ljubljani.

Na Zmajskem mostu so 7. sept. povozili topničarji dočka po imenu Koblica, ki je vozil cvetke na trg. Zašel je z vozičkom med dva voza. Zelo poškodovanega je rešili voz odpeljal v bolnico.

Smrtna kosa.

Na Brodah-Vrnskem je umrl družini Ručigaj edini sin Janko. V Mariboru je umrl v sredo 6. sept. popoldne v 45. letu starosti vladni svetnik Dušan Madžerčič.

Peter Zgaga

Tri države so na svetu, ki imajo poleg svoje postavne vlade še drugo, izrazitejšo, ki se za vladne ukrepe čisto nič ne briga.

To so Turčija, Italija in Združene države.

Postavni vladar Turčije je sultan v Carigradu. Faktični vladar Turčije je pa Kemal paša, ki se za sultana toliko briga kot za teta svoje stare matere.

Italijanski kralj je v Rimu. Navidez je vladar cele Italije, v resnici je pa le ponižen sluga laških fašistov, ki opravljajo na svojo roko svoje umazano delo.

Sedež ameriške vlade je v Washingtonu.

Ta vlada pa ne izda nobene postave in nobenega ukrepa, dokler ne dobi iz Wall Streeta potrebnega "O. K."

Navsezadnje je boljše, da je človek trdoglav kot pa da ima gnjile možgane.

Če hočeš spoznati najizrazitejše in najkremenejšje ameriške besede, suni v rebra prvega policista, ki ga srečaš.

Vsak novorojenček britko in in mlo zajoka, ko pride na svet. Revče gotovo joka pred davki, ki ga čakajo v tej deželi.

Možak je vzel iz žepa lepo, debelo cigaro ter jo začel vrteti med prsti.

— Ali kupuješ take cigare? — so ga vprašali.

— Ne, nekdo mi jo je dal.

— Kdo pa?

— Ne vem. Počakajte, da jo naštem. Šele potem bom povedal, če je bil prijatelj ali sovražnik.

Srečali sta se ženska in kača. Ženska se je z gnjusom obrnila v stran.

— Zakaj me zaničuješ? — je rekla kača. — Ali ne veš, da te prekašam v vseh ozirih?

— Ti mene? — se je začudila ženska.

— Da. Res imaš lepo kožo in razklan jezik kot jaz; svoje žrtve se okleneš in jih vliješ strupe v rane, kot jaz. Toda ...

— Toda? — je vprašala ženska radovedno.

— Jaz se vsako leto prelevim in izprememim svojo kožo. Tega pa ti ne moreš.

— Kaj ste jedli danes?

— Pižol.

— In kaj je bilo poleg?

— Žlica.

Premirje, ki je bilo sklenjeno leta 1918, je naučilo Kemal pašo, kako je treba sklepiti premirje.

Bonus je poražen.

Niso pa še poraženi ljudje, ki so skušali iz bonusa kovati političen kapital.

Poljedelski departament v Washingtonu izjavlja, da se je število ovac v deželi precej zmanjšalo.

To je lahko verjetno.

Ne verjamem pa, da se je število ovac, katere strižejo na Wall Streetu, kaj zmanjšalo.

Jugoslovanska**Katoliška Jednosta**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik nepriljubljenih smrtnih: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.**Vrhovni zdravnik.**

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:ANTON ZBARNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.**Porotni odbor.**LEONARD SLABODNIK, Box 489, Ely, Minn.
GREGOR J. IVORIENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.**Združevalni odbor.**VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarna posiljstva naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnica splošnega naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednosta se pripravlja vsem Jugoslovancem za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zjavi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami.

Lz Jugoslavije.**Poljaki v Jugoslaviji.**

V Jugoslaviji živi nekaj Poljakov, ki bivajo kot kolonisti seljaki v Bosni. Leta 1905 je živel v Bosni 827 rodbin s 4500 člani. Leta 1920 je to število naraslo na 9000 oseb. Tudi sedaj v novi državi so vsi ti Poljaki ostali večinoma poljski državljani ter spadajo pod zagrebški poljski generalni konzulat. Svojih šol nimajo, pač pa je mnogo učiteljev, ki poučujejo deca privatno v materinskem jeziku.

Lokalna mestna železnica v Zagrebu.

Zagreb dobi v kratkem lokalno železnico, ki bo vezala mesto od Barošve ceste do mrtvega rokava Sava pri Trnju. Tir za železnico je že položen. Zaenkrat bo ta železnica vozila savski pesek, ki je potreben za številne zagrebške nove gradnje. Železnica bo spojena z mestno električno železnico, ki bo razvažala pesek v nočnem času po mestu. Predvideva se, da se ta lokalna železnica prihodnje leto po potrebi razširi.

Obsejen italijanski špijon.

Pred sodnim stolom zagrebškimi je bil obsojen na 6 mesecev ječe Zmagoslav Jug, 19letni delavec na Sušaku pri Reki, zaradi veleizdaje. Kakor je sam priznal, je bil italijanski konfidant na Sušaku in je v maju 1920 prejel 300 lir za ital. informacijsko službo v Jugoslaviji.

Ustanovitev aprovizacijskih odborov.

Iz Beograda se poroča, da se bo tekom oktobra izvršila komisijonalna revizija pri vseh trgovcih, ki kupujejo z življenskimi potrebščinami. Trgovci, katere bi se zalotilo pri špekulacijah, bodo strogo kaznovani. V vseh večjih krajih se ustanove aprovizacijski odbori, ki bodo direktno od producentov kupovali živež ter ga oddajali prebivalcem po lastni nabavni ceni. Aprovizacijski odbori bodo objavljali cenike za živež in cenike za gostilne. Država so stala s svoje strani vse, da aprovizacijskim odborom omogoči pravično vršenje svoje dolžnosti. Razmimo in za metalurgijo.

Z zagrebške univerze.

Minister prosvete je odredil, da se na zagrebški tehniški visoki šoli ustanove stolice za anorgansko kemijo in za metalurgijo.

zen tega se zviša izvozna carina na vse življenske potrebščine. Beograd in vsa večja mesta Jugoslavije dobe za nakup živeža ob garanciji države primerno posojilo pri Narodni banki v Beogradu.

Potres je poškodoval več hiš.

Dne 4. sept. je v okolici Peči in Djakovice besnelo strahovito neurje. Med močno ploho je padala tudi debela toča. V Djakovici so med nevito čutili tudi močan potres, ki je poškodoval več hiš. Turška država je še vsled potresnih sunkov porušila, vendar pa človeških žrtve ni zaznamovati.

Razbojniški napad na vlak in pošto.

Iz Uvaca poročajo v Beograd: Na postaji Rudo je 5. sept. po 12. uri več moških v orožniških uniformah napadlo orožniško postajo in poštini urad ter pokradlo okoli 15.000 Din. Nato so razbojniki zasledili železniško postajo, ustavili tja došli osebni vlak in oropali okoli 150 potnikov. Končno so odnesli ugrabljene predmete iz vasi, natožijo vse skupaj na vozeve in konje ter izginili neznanu kam.

Iz jugoslovanske avijatike.

Poručnik-pilot Niko Obuljen je s svojim ovijonom poletel iz Novoga Sada v Bački v Mostar, Hercegovina. Za ta polet preko bosansko-hercegovskih planin v distanci (razdalji) skoraj 300 km je rabil 1 uro 40 min. Za jugoslov. razmere je to vsekakor lep uspeh.

Vojni muzej v Beogradu

V Beogradu se ustanovi vojni muzej, v katerem bodo vse vojne trofeje, ki jih je zaplenila srbska vojska sovražnikom v zadnji vojni.

Danska parlamentarka v Zagrebu.

Že nekaj dni se mudi v Zagrebu danska nočmarica in članica parlamenta Nina Bang, ki je prišla v Jugoslavijo, da spozna njene politične in gospodarske prilike.

Vsak previden vlagatelj vpošteva pri naložitvi svojega denarja**Sigurnost in dohodek****Vložite vaše prihranke pri nas na****"Special Interest Account"**

ker uživate te prednosti v polni meri. SIGURNOST vloge Vam je zajamčena v pokritju z najboljšimi ameriškimi bondi, čisti DOHODEK pa iznaša 4% na leto.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York City

Polinezijske ženske.

Poroča James Normal Hall.

Ni ga menda človeka, ki ni obtem ali onem času sanjal o Južnem morju. Zanimivo bi bilo izvedeti kakšne vrste slik ustvarjajo misli o teh daljnih deželah v glavi povprečnega možaka in ženske doma. Nekaj takih informacij sem dobil pred kratkim od nekoga prijatelja, kojega posel je tak, da se ne more oddaljiti od svojega rojstnega kraja.

— V trenutku, ko mislim na otoke južnega Pacifika, — je rekel, — vidim medlo deželo z obraslimi vrhovi ter solnčnimi dolinami, ki so polne dišave čudnih cvetk. Slišim tudi šum vodopadov.

Po eni teh očarljivih dolin hodi bel človek in poleg njega hodi temnopolta deklica njegovih sanj. Njeni črni lasje ji padajo prosto na ramena in njeno vitko postavo odeva le skrajno površna obleka. Mogoče je bel človek tudi sam, zatopljen v sanje, katere moti le šumenje voda ali padanje kakšnega dozorelega sadu. Iz teh sanj pa ga prebudi deklinski smeh in skozi mejo bujne zelene zapazi par prešernih oči. — Kar lepe so bile te oči, — si misli celo popoldne.

Počasi pride mrak in še vedno zatopljen v svoje sanje, se vrne beli mož v svojo vas, kjer čuje od daleč bobnanje v spremstvu petja. Ti glasovi umirajo počasi in pokoj tropične noči preklinja le grmenje valov, ki butajo ob obalo. To je utis, ki sem ga dobil o otokih Južnega morja, k sem čital potopise.

— Vsi pisci glede otokov Južnega morja, od Hermana Melvilla navzdol do najnovejšega, so udarili na struno feminizma. Kaj glede žensk na otokih Južnega morja? Ali so še vedno iste vesele, nezanesljive impulzivne male zapeljivke, kot so bile nekoč, soglasno z vsemi potopisi.

Vedel se, da se bo hotel moj prijatelj dotakniti tega vprašanja. To je prvo vprašanje in obenem tudi zadnje, katero stavijo vsi potniki, se je vrnil v otokov vsi potniki onemu, ki se je vrnil z Južnega morja so predmet navidezno večnega zanimanja. Ljudje, ki poznajo te ženske le iz knjig, domnevajo, da so to same sirene in Cirke najbolj izrazite vrste. Splošno prevladuje prepričanje, da moralnost kot jo razumemo pri nas, sploh ne obstaja pri teh ženskah. Vse to pa je daleč proč od resnice. Polinezijske postane lahko verna družica, potrpežljiva in ljubeča mati ter tako zvesta žena kot katerakoli druga ženska na svetu. Taka pa ne postane, če se ne izpolni dva pogoja: — da se namreč drži med svoje strani kupčije in da je v hiši nekaj otrok.

V gosti obljubenih krajih ter v kompliciranosti civilizirane družbe pregledamo pogosto dva bistvena pogoja za srečen zakon, a ženska v otokih Južnega morja nikdar ne pregleda teh dveh pogojev. Ona živi v primitivni družbi ter v redko-naseljeni deželi, kjer je vsaka stvar splošno znana in kjer se širijo novice z otoka na otok v bliskovito naglico. Če izmenja njen mož le eno besedo s kakšno možno rivalko, ona izvedela za to in istotako bo izvedela, če se je njen mož dejanski pregrešil s kakšno drugo. V takem slučaju pa vrne v blagu. Če poteče leto ne da bi proizvedel zakon otrok, je najbolj ekstravagantno upanje pričakovati, da bo ostala zvesta, tudi če je ostal njen mož zvest. Treba je pomisliti, da je proizvod stoletij divjaškega življenja in da je še niso okužile konvencionalnosti tekmovalne in goste obljubene družbe. Njeno naziranje je naziranje popolnoma normalnega človeškega bitja. Ker ni prav nič rafinirana ter nikakoli dama v viktorijanske mu smislu, slabša deklica s teh otokov, kakorhitro postane zrelosanja o romantični ljubezni kot pač vsaka mlada ženska vseh dežel, a še dosti več misli na troke. Ona si jih želi ter jih hoče dobiti za vsako ceno. Njeno hrepenenje po lastnih otrocih prav tako instinktivno in zdravo kot dihanje.

Nobenega kraja ni na svetu, kjer bi pozdravili otroke s takim veseljem kot na otokih južnega Pacifika, brez ozira na način, kako je prišel otrok na svet. Ta lju bezen do otrok radi otrok samih pa povzroča tudi čudno razliko med njimi in našim načinom, kako ozirati se na enega najvažnejših problemov človeškega življenja. Zapeljana hčerka, ki se vrne p nas skesano v očetovo hišo, bo sprejeta z odpuščanjem če ne pri nese s seboj živega znamenja svoje zmote. V Polinezijski pa je stvar ravno obratna. Svesta si je lahko odpuščanja ter dobrega sprejema, če bo prinesla s seboj otroka. Kadarkoli se pojavi prilika tek mujejo očetini med seboj, kdo bo adoptiral otroka. Nobenemu otroku in naj je še tako malo mikaven, ne bo manjkalo najmanj duceat prilik, da dobi nov dom in nove stariše.

Tekom dveh let bivanja na otokih Južnega Pacifika sem delal neprestano primere med polinezijskimi idejami o lastnosti ter našimi lastnimi tozadevnimi idejami in s presenečenjem sem našel, da so bile te ideje v številnih slučajih strožje kot pa so naše. Tako bi na primer nikdar ne prišlo polinezijski ženi na misel, da se njen mož lahko zabava na povsem neobmočljiv način s kakšno drugo žensko. Neškodljivo koketiranje je namreč proizvod najvišje civilizacije in sicer proizvod civilizirane vrednosti. Primitivni duh si ne more niti predstavljati takega neškodljivega koketiranja. Kjer je dim, tam je vedno tudi ogenj, — si misli polinezijska ženska.

Platonična prijateljstva med spoloma so na isti način nepojmljiva in vsako pojasnijo glede principijev takega prijateljstva bi sprejeli Polinezijski z dobrodušnim smehom. Kot nadaljno stransko neškodljivega koketiranja. Kjer je dim, tam je vedno tudi ogenj, — si misli polinezijska ženska. Platonična prijateljstva med spoloma so na isti način nepojmljiva in vsako pojasnijo glede principijev takega prijateljstva bi sprejeli Polinezijski z dobrodušnim smehom. Kot nadaljno stransko neškodljivega koketiranja. Kjer je dim, tam je vedno tudi ogenj, — si misli polinezijska ženska. Platonična prijateljstva med spoloma so na isti način nepojmljiva in vsako pojasnijo glede principijev takega prijateljstva bi sprejeli Polinezijski z dobrodušnim smehom. Kot nadaljno stransko neškodljivega koketiranja. Kjer je dim, tam je vedno tudi ogenj, — si misli polinezijska ženska.

Tipična ženska na teh otokih ni mala zapeljivka, temveč ženska, ki se bliža srednji starosti pridna in lojalna žena, ter ma kopice zdravih otrok. Večja je in močnejša kot povprečna ženska pri nas ter tudi lahko opravlja brez vsakega napora najtežja dela. Lepota njenih deklinskih let je za vedno in ginila, a pogosto, še dolgo po njenih srednjih letih, ostanejo njene temne oči še vedno polne življenja, njeni lasje so gosti in njeni beli zobje brez napake. Tekom ur dneva, kadar lovi ribe ali pripravljajo kopro, obstaja njena obleka le iz kosa pestro-barvnega blaga, katerega ima privezanega pod rameni ter ji pada do kolen. Izprememba obleke se zavrti krog pete ure, ko se vsak otrok okoli kopelje ter se obleče v sveže oprano in polikano obleko. Zvečer jo lahko vidite šetati se z možem po cesti, s skrbno počesanimi lasmi, spletenimi v dve kiti ter robcem iz kitajske svilne krog vrata.

Na prvi pogled boste mogoče domnevali, da je to le dobrodušna divjakinja, ki si je nataknila obleko, kupljeno v prodajalni. — Brez dvoma je divjakinja v številnih ozirih, a celo v takem slučaju ima presenetljivo veliko zalogo praktičnih informacij najbolj različne vrste. Dvomim, da vedo številne ženske v naših krajih toliko glede otrok in njih vzgajanja, kajti na otokih ni nikakih zdravnikov, katere bi lahko poklicale in nikakih otroških kliniker, ker bi se pobrigali za bolnega otroka.

S pomočjo kokosovega oreha ter raznih zelišč in trav zna napraviti zdravila za vse najbolj navadne bolezni. Njeni sinovi in mož so priča njene ročnosti v izdelovanju klobukov. Ona pozna celi proces, z od zbiranja posebnih vrste traja v gorah pa do zadnje podrobnosti v finem in kompliciranem pletenju. Moški ni nikakoli avtoriteta v takih stvarih.

BRADA "JO" JE IZDALA.

V nekem newyorškem hotelu, kjer stanujejo same ženske, je najela sobo "Betty" Berg. Vse je šlo v redu, dokler je niso opozorili, da ji raste brada. Preiskava je dognala, da "Betty" ni Betty, pač pa William Berg, neki pek, ki je tako zahrepenel po ženski družini, da se je preoblekel v žensko obleko ter šel med ženske stanovat.

vendar pa lahko trdim, da je kot krojačica pred navadno ameriško žensko. Ona pa mora biti tudi izurjena v takih stvareh, kajti na otokih Polinezijski ni nikakih modistk. Vedno ima šivalni stroj zadnjega modela in s pomočjo tega stroja izdeluje svoje lastne obleke, obleke svojih otrok ter nedeljsko obleko za svojega moža. Kar pa se tiče ročnega življenja, bi mogli primerjati z njo le kako staro francosko žensko.

Pod njenim dostojanstvom kot žena in mati bi bilo, če bi hotela splezati na kokosovo palmo, a če ni nikogar blizu, ki bi opravil to delo, jo lahko vidite, kako spleza z največjo lakoto na šestdeset črvenjav visoko palmo. Plavati in potapljati se zna kot morski pes ter se voziti s svojo majhno kanoo po viharjem in razburkanem morju.

Rad sem se vdeleževal ekspedicijske na neke vrste velikanskega "clamsa", katerega imenujejo Tridaena. Veliki razorani rob te morske živali zraste do takega obsega, da jih jemljejo francoski misijonarji s seboj domov, kjer jih rabijo kot kristine kamene. Nekega jutra sem pripravil svojo kanoo, da odidem ven na morje, ko se mi je pridružila neka stara prijateljica, stara šestdeset let, tako vitka in živahna kot dvajset let stara deklica. Hotela je iti z menoj in jaz sem privolil, kajti domneval sem, da jo bo zabavalo sedeti poleg mene ter opazovati moje počenje. Zasidral sem se v precej plitvi vodi, kjer so bila tla pokrita z omenjenimi "clamsi." Stara mati je dvignila svoj nos ter vsklala zrak, ki je bil poln vonja po slani vodi. — Aue, ti miti i, — je vskliknila. — Duh morja. Zdi se mi kot da sem zopet nazaj na otoku, kjer sem se rodila.

V naslednjem trenutku je skočila iz čolna, v obleki ter majhnim železnim drogrom v svoji roki. Jaz sem bil star komaj polovico njene starosti ter bil precej ponosen na dejstvo, da sem mogel odtrgati clamsa od tal ter ga prinesiti na površino, ne da bi se dvignil medtem nad vodo ter se navzli zraka. Ona pa je odtrgala clamsa za clamsom, jih odprla na dnu morja ter se vrnila na površje s pol ducatoma clamsov, prostih oklepa.

Ko je bila košara polna, svrgnila je košaro proti domu in spotoma je pripravljala, kako je šla v svojih mladih dneh na dno morja s svojimi možem ter ostala tam v globini stotih črvenjav celih dve minuti in pol. Ob onem času sem dvomil o tem, a pozneje sem videl v nižjem arhipelagu ženske, ki so dosegle ali pa celo prekosile ta rekord. Ves čas, ko so na delu pod vodo, pa so morale delati ter paziti na morske volke.

Ženske s otokov Južnega morja

Hlinka o Radiću.

Hlinka je voditelj slovaške ljudske stranke, ki se bori za popolno avtonomijo Slovaške proti češkim centralistom v Češkoslovaški republiki. O tem slovaškem voditelju je časopisje že veliko pisalo in mu očitalo, da vodi v Češkoslovaški tako politiko kot Radić na Hrvatskem. Tajnik Hrvatske pučke stranke dr. Andrić pa je obiskal Hlinko ter se z njim razgovarjal. Vprašal ga je, če je res v zvezi z Radićem. Hlinka je odgovoril, da hoče biti v zvezi le s takimi strankami, ki stoje na krščanskem stališču. Kar pa dela Radić na Hrvatskem, je proti cerkvi. Ker pa Radić zameta tudi avtonomijo, dela tudi proti hrvatskemu narodu. Radić pričakuje pomoči pri Ameriki in Angliji. To je slaba politika. Na koncu je dejal Hlinka: "Treba se je bojevati v parlamentu, kakor to delamo mi Slovaki. Zato poveste vsem Hrvatom, naj gredo v parlament. Neprijatelj svojega naroda je, kdor to opušča ter dopušta nasprotnikom delati, kar jim drago. Radić pa, vidimo, i nič bolji do drugi brezverski politiki. Jaz poznam le hrvatsko ljudsko stranko, ki stoji na krščanskem in avtonomističnem temelju." Ostro je obsodil Hlinka Radića.

Smrtna kosa.

Na Dunaju je umrl šef-zdravnik beograjske umobolnice dr. Voja Subotić mlajši, eden najuglednejših srbskih zdravnikov, kie je izdelal tudi več naučnih spisov. Podlegel je operaciji za rakom. Truplo so prepeljali v Beograd.

Samomor poročnika.

V Zagrebu je izvršil samomor sanitarni poročnik Gjoka Spasojević, ki se je nahajal v vojaški bolnici. Prezrel si je najprej z britvijo vrat, potem pa je z drugega nadstropja skočil na ulico, kjer je na mestu mrtve obležal. Pokojni Spasojević je bil rodom iz Beograda, služboval pa je v vojaški bolnici v Karlovcu. Šele dan poprej je iz Beograda prispel v Zagreb. Vzrok samomora ni znan, zdi se pa, da je Spasojević izvršil samomor v veliki duševni depresiji.

Kredit za dovršenje bolniških zgradb.

Finančno ministarstvo je izplačalo ministrstvu za narodno zdravstvo iz ameriškega posojila 2 in pol milijona dinarjev za dovršenje bolnice za kužne bolezni v Beogradu, 3 in četrt milijona dinarjev za dovršenje sanitetskih in bolniških zgradb na Hrvatskem, v Slavoniji in v Medijumirju ter 750.000 Din za izplačile stavbe, v koji je nameščena drž. bolnica v Novem Sadu.

Nekaj statistike o invalidih.

Ministristvo za socijalno politiko izda v bližnjem času obširno statistiko o rodbinskim, kulturnim, premoženjskim in socijalnim stanjem invalidov v Jugoslaviji. V glavnem so podatki že zbrani in iz teh posnemamo, da je izmed 74.756 invalidov, o katerih obstoje podatki, 33.666 Srbov, 21.209 Hrvatov, 11.467 Slovencev, 2.657 Nemcev, 2.537 Madžarov, 807 Rumunov, 643 Čehoslovakov, 145 Turkov, 135 Rusinov, 101 Bolgar, 11 Italijanov, 9 Poljakov in 1262 ostalih narodnosti. Zanimivo je, da je med njimi 45.332 hišnih pomočnikov. V Sloveniji je 2/3 invalidov brez svoje. Nepismenih je med invalidi 23.965.

Ustanavljanje hrvatskih katoliških župnij.

Kakor poročajo iz Beograda, je župnijski svet hrvatske katoliške župnije Sv. Križa v Zagrebu predložil narodni skupščini prošnjo za ustanavljanje hrvatskih katoliških župnij po vsej Jugoslaviji.

Odkritje spominskih plošč v Kotoru.

Mestna občina kotorska v Dalmaciji je 15. sept. odkrila v mestnem parku na slavnosten način 2 spominske plošče; ena je posvečena spominu na prihod zmagovalne srbske vojske v Kotor, druga nad vhodom v park z napisom "Kralj Petar Veliki Osloboditelj" bas na onem mestu, kjer je bila prej spominska plošča z napisom "Franjo Josip I." Dan 15. sept. je spominski dan, ko je pred 4 leti srbska vojska prebila solunsko fronto.

Abdul Baha in njegove vere.

Leta 1819. se je v Sirazu v Perziji kupčevalec z volno narodil sin, ki so mu dali ime Mirza Ali Mohamed. Dečka je vzgojil stric, moder mož. Baje je bil deček izredno lepega telesa, bistrrega duha in se je znal ljudem prikupiti s svojimi prijaznim vedenjem. Ko je bil 24 let star, je bil učenjak. Najmodrejšim možem v Perziji je imovil poniral. In nekega dne je izjavil, da je "set božji" ter si je nadel ime "Bab", kar pomenja "duri". Bab je učenjak in vedno so hodili učenjaki in nevedneži za njim, ki je znal modro in krasno govoriti. Ljudstvo ga je častilo in ljubilo.

Tega pa perzijska duhovščina ni mogla dolgo trpeti. Bab je delal mulahom pač preveliko konkurenco. Zato se je ponovila istorija Kristova: Baba so preganjali kot bogokletnika, ga zgrabili in vrgli v jazo, kjer so ga mučili. Meseca julija leta 1850. — Šest let potem, odkar je nastopil kot učitelj ljudstva — so Baba v Tebrisu ustrelili. Križanje ni bilo več moderno, sicer bi ga bili križali.

A tudi najveljavnejše Babove učence so dali mulahi, perzijski svečeniki, poloviti in pomoriti ter jim vzeli imetek.

Kaljni so bili nauki usmrčenega pridigarja Baha?

"Baj se predsedov! Luč je dobra, pa naj gori v kakršnikoli svetilnici! Roža je lepa, pa naj svetli na kateremkoli vrtu. Zvezda ima isti blešč, ako sveti na vzhodu ali zapadu."

Kakor Jezus je dejal, da ni prišel zakon razvezati, nego ga utrditi. Rekel je, da koran ni vse; trdil je, da so ženske popolnoma enake moškim in imajo zato ista pravica do vzgoje in omike.

Bab je imel 18 učencev, med njimi lepo pesnico Kurru-tul Ayn ("Tolča oči"), ki ji je dal priimek "Tehereh", t. j. "čista". Dve leti po Babovem usmrčenju so do smrti mučili tudi njo.

Leta 1852. je namreč neki duševno abnormalen somišljenik Babovo puško za ptice ustrelil na perzijskega šaha. Ta atentat je bil mulahom dobrodošel; dokazovali so, da babisti niso le verska sekta, nego da so državni nevarna zarotniška tolpa. In začelo se je — leta 1852. po Kristu — grozno preganjanje, ki sponirja na dobo Nerona. Vse voditelje babistovskega gibanja so zaprli in pomorili, somišljenike preganjali, mučili in iztrebili; trpelo je okoli 50.000 mešč. žensk in otrok.

V ječi in v verigah je bil tudi Baha O'llah, mlad perzijski plemič, ki se ga v Teheranu spoštovali kot "očeta revežev". Bil je babist. Ker um ni mogla vlada dokazati nič zlega, so ga izpustili, a mu zaplenili vse imetje in ga izgnali v Bagdad. On pa je šel v pustošavo, živel ondi dve leti in nato začel učiti, kakor prej Bab. Zopet je drlo ljudstvo za njim, ki je trdil o sebi, da ga pošilja Bog in Bab. Mulahi so izposlovali, da bi bil pozvan v Carierad pred sodišče. Predno je odšel tja, je ostal dvanaest dni na vrtu Najil paše poleg Bagdada; tam je povedal svojemu sinu Abdul Baha in nekaterim izvoljenjem, da je on "odrešenik, ki ga je nspovedal že Baha". To se je zgodilo meseca aprila 1863. — natančno 19 let po prvem nastopu Babovem.

Turška vlada je Baha in njegove tovarše izgnala v Drinopolje in kasneje v Akko, trdnjavo v nezdremem kraju. Upala je, da ondi Baha zbolí in umre. Bahiste — 70 vseh skupaj — so zaprli v dve bakri kakor morilce ali roparje. Toda Baha je umrl šele 72 let star. Kot starec se je smel vrniti v okolico Bagdada in je učil ter živel tam do svoje smrti, dne 28. maja 1892.

Z očetom se je smel vrniti v domovino tudi sin Abdul Baha, ki je postal očetov naslednik.

Učil je, da je poslan na svet, da zedini vse vere in vse narodnosti sveta v eno vero in v en narod. "Vjn in razporov mora biti konec! Človek naj ne bo ponosen na to, da ljubi svojo domovino, nego na to, da ljubi vse človeštvo!"

In dejal je: "Bahazem je duh tega stoletja; esenca vseh najvišjih idealov. Vera Bahai je univerzalna; vsi nauki vseh ver se okrepje v njej; kristjani, židje, budhisti, mohamedanci, zoroasterci, tozozji, protozkdariji, spiristini in drugi najdejo v njej najvišje cilje svojega stremjenja. Socijalisti in filozofi nahajajo v njej vse svoje

teorije. Naša stvar je Kristova. Nauki Baha O'llaha temelje na istih načelih, toda odgovarjajo višji zrelosti sveta in večjim zahtevam presvetljene dobe."

Bahisti navajajo 12 točk svojega programa:

Človeštvo je enota. Iskanje resnice mora biti svobodno. Temelj vsch ver je isti. Vera mora ediniti in mora biti s pametjo in vero da je "set božji" ter si je nadel ime "Bab", kar pomenja "duri". Bab je učenjak in vedno so hodili učenjaki in nevedneži za njim, ki je znal modro in krasno govoriti. Ljudstvo ga je častilo in ljubilo.

Te točke obsegajo zares najvišje ideale tega stoletja: "Vi ste isti enega drevesa in sadovi istega debla!" je učil Baha O'llah. In Abdul Baha uči: "To je nova doba človeške moči. Obzorja sveta so razsvetljena in svet postane resničen paradiž. Blizu se ura, ki zedini vse sinove človeštva in združi vse rase in klase. Vojna med narodi prestane in božja volja prinese največji mir, — zemlja postane nov svet in vsi ljudje si bodo bratje."

Tako prerokuje perzijski novodošli Krist in kliče človeštvo: "Bog vas je ustvaril bogate, — čemu silite v bedo? Bog vas je ustvaril blage, — čemu se ponižujete? Ohrnite svoj pogled v notranjost, da me vidite!"

Križa v češkoslovaški industriji železa.

V Prazi se je vršila generalna skupščina češkoslovaških železarn, na kateri so se posvetovali o krizi v industriji železa. Sklenilo se je, da se znižajo cene železa v svrhu prilagoditve svetovni pariteti (vrednostni denarji). Cene posameznih vrst železa so se znižale za 30-100 češkoslov. kron pri 100 kg.

Tri nove železniške delavnice.

Iz Beograda poročajo, da ministrstvo za promet vodi pogajanja z nemško reparacijsko komisijo. V tekočem letu bo dobila Jugoslavija 3 železniške delavnice.

Letošnja kampanja sliv.

Iz Sarajeva poročajo, da so bosanske češple kvalitativno zelo dobre, čeprav so letos nekoliko drobnejše. Cene 900-925 Din za 100 kg s postaje ob Savi. Letošnja produkcija pekmeza se ceni na 290 vagonov v celi Jugoslaviji. Nekaj vagonov pekmeza je že prodano po 675 Din za 100 kg.

V trgovinskem ministristvu se pripravljajo navodila za izvoz sliv in pekmeza v Francijo.

Kuga v Bosni?

Beograjsko "Vreme" poroča iz Sarajeva, da se je v Bosanskem Novu pripetil slučaj kuge. Vlada je odposlala tja bakteriologa.

Pangermanska agitacija v Jugoslaviji.

Glasov poročila oddeljenja za državno zaščito je ministristvo notranjih zadev ugotovilo veliko avstrijsko-nemško špijonažno organizacijo v Jugoslaviji. Kot se je dognalo, so Nemci vtihoftapili v državo mnogo orožja in municije.

Najdeno orožje v Sisku.

V Sisku je te dni tamonjska policija zaplenila 14 vojaških pušk v podstrežju hiše bivšega avst.-ogr. majorja Horvanitzkega. Bil je obsojen na mesece dni zapora ter na denarno globo 1000 Din.

Jugoslovanski Monte Carlo.

V primorski Crkvenici je bila pred par meseci otvorjena igralnica pod imenom "Cerele des étrangers" (Krožek tujezemcev) po vzoru one v Monte Carlu. Opremljena je z vsem mogočim komfortom. Kakor pove že francosko ime, je igralnica na razpolago samo tujcem ter so izključeni domačini, kar je popolnoma v redu. To je edina igralnica te vrste v Jugoslaviji, a glavna svrha ji je, da dviga tujski promet v jugoslovanskih kopališčih, zlasti v Crkvenici. Cela igralnica, ki je nameščena v hotelu "Therapia", obsega 3 velike dvorane, in sicer za "roulette", "la boule" ter "chemin de ferre". Najpriljubljenejša igra je roulette. Minimalna vloga je 10 Din, maksimalna pa 3500 Din. Službeni jezik v igralnici je francoski. Igralnica ima svoj lastni bar ter buffet, dočim so igralcem stanovanja na razpolago v lepo opremljenem hotelu "Therapia".

Vladimir Levstik;

VISNJEVA REPATICA.

(Konec.)

"Ne, ekselencija," je dejal napol ironično in pol sočutno, "ne žalite svoje starosti; bilo bi p vsem odveč. Naš odhod zavisi v tem hipu samo še od majhnega pogoja. Ne boste ga odklonili, ako cenite svoj lastni interes."

"Karkoli je v človeški moči!" je vzklil predsednik z izrazom popolne apatije.

"Peljite se z mano do vladnega dvorca; naša cesta drži tam mimo."

"Zgodi se vaša volja!" Starec je sklonil glavo. "Naj se ljudstvo utrdi v prepričanju, da smo vas imeli do zadnjega za poštenjaka..."

Cetvorica se je vkrcala in Smučiklas avto je mogotico zrohnel po nabrežju. Izkazalo se je, da pljuska zmagovalje visnjeve repatice daleč preko dovoljenih mej. Po vsem mestu se je bil razvil eden tistih lepih narodnih praznikov, o katerih poročajo naši listi pod zaglavjem "rabuke". Goste grude ljudi so se valile po ulicah ter mešale svoj krik in žvižg z izpodbudnim žvenketom pobitih oken. Pristiži mladinci so "brezdomovinska rdečkarska sodrga" je bila zavzela postojank deloma, ker so bili delavci zapreženi v svojih tovarnah, deloma pa, ker je njih navada čakati, kakšno mnenje jim določi Viktor Mahne. Pustolovce ga je videl na koncu nabrežja, ko je avto prerezal Skobyllov kordon; sredi majhne počitnice sodrugov je stal na kupu gramoza, mahaje s svojim brezmejnim karbonarskim klobukom in uredniškim notesom "Rdečega plamena". Njiju oči so se srečale; Mahne je pokimal, raztegnil usta kakor lev na grbu ter intoniral:

"Živela visnjeva repatica!... Živel grof, po domače Pepe Veselko, sin našega velikega Smučiklasa!"

In klic je zgrmel naprej, bučal pred njimi, stresal zidove našega Jerihona od vrha do tal.

"Bravo," si je mislil izkušnjavec, "kdor dolgo vpije, zadene sčasoma pravi ton!"

Prostor pred vladnim dvorcem so stražili vojaki. Predsednik je zlezal v povešenimi očmi na tlak, in Klotilda, videč soproga v tej neverjetni družbi, je omedlela zgoraj za svojimi oknom.

"Zbogom, ekselencija," je rekel pustolovec, popravlja se na sedežu. "Kam se vam toliko muditi?"

"Pisat prošnjo za vpokojitev," je zamrmral Klotildin mož, ne da bi se ozrl.

"Pa mi!" je kričnil Jacques preko rame, ko so drevili dalje, iz mesta v zeleno pokrajino, v prostost....

"Mi?" Mladi mož je pomislil "Kam te žene?"

"Tebe — kam?"

"V Ameriko — v Kanado!... Zgradim si kolibo in primem za plug; dovolj mi je volje usode! Pojdi z mano! Hočeš?"

"On verita!... Do razpotja si eden premisli, ti ali jaz?"

Zadnja soteska je ostala za njimi. Visoko solnce je žgalo na plan. Ravna kakor meč, je merila cesta v neskončnost, in razdvojenju se je zdela, da čuti mogočni val, ki ga odnaša po tej bel strugi s seboj.

EPILOG.

Nihče, kdor se ozira danes nazaj v tiste zloglasne dni, ne more tajiti, da se je komplet zoper državljansko in socialno zapeljivost našega prebivalstva ponesečil.

V prvo viro je posegla železna roka doktorja Skobylja s podporo dveh vojaških stotnij; pravijo celo, da je imel komisar svojega škibovoljnega in takrat še posebno zbeževanega predstojnika do noči zaklenjenega v njegovi pisarni. Pogled na gole bajonete je bil ohladil ljudske strasti. Mir je zavladal tem hitreje,

ker je Smučiklas v zvezi z Grabuncem ter drugimi neposredno prizadetimi veličinami grofovskega dvora pod strogo tajnostjo prezeval plačilo Veselkovih dolgov in s tem izpodrežal doberšen del agitacije pri koreninah. Na ukaz deželnega predsedstva so se postavili naši listi vsi kakor en mož proti "infernalni mafiji, ki hujska javnost z gorostasnim obrekovanjem najuglednejših oseb"; Mahnetov "Rdeči plamen" pa, ki je še tisti dan objavil vso resnico z debelimi črkami in mastnim komentarjem, je bil zaplenjen trikrat zaporedoma in urednik je moral za teden dni v za por, kje je baje spoznal "absurdnost kompromisa med proletarsko bojno taktiko in fevdalno-kapitalističnim sistemom" prav do dna.

Le počasi je seurljala vsa in izmernost škandala na dnevno luč ubiraje stara, izhojena pota, ki nikoli ne vodijo v katastrofo. Zenske so premlele stvar pri efektu, moški pri pijači; zgražanja ni manjkalo, pa tudi zmernosti ne, ker je imel skoraj vsak svoj greh na vesti. "Slovenija" je delala medtem s polno par gnela javno mnenje, odbijala napade "Ljudstva" in "Rdečega plamena", (ki sta izkušala razširiti resnico po žlicah), z zapornim ognjem razkritij o farovski otročih in poneverbah konsularnih blagajn; slovenski besednjak je obogatel v tej borbi za tristoletinsedemdeset novih političnih posvk. Na sme se reči, da tolikšen napor ne bi bil žel zasluženega uspeha; sami pri sebi smo veljeli vse, a nazven — ničesar!

Ko je vlada z bistrim očesom spoznala svoj trenutek, to je, ko so "končno došle policijske resnične informacije o Veselku" ter je Skobylj izvršil par brezpomolnih poizvedb, je bilo zdavnaj prepozno za kako "državi nevarno" vrenje v globokih ljudskih plasteh in ravno se pravi čas, da je uradno objavljenje dejstva so prispevalo k edini večji nesreči, ki nam ni prizanesla. V dobi svojega norenja za visokim gostom je bila namreč Smučiklasova stranka čisto pozabila na volitve, takisto se je zgodilo Fabinovcem v njih strastnem boju zoper "stari vek". Šele pet dni pred rokom sta se osvestila sovražna tabora ter sklenila premirje, da bi zbrahla raztreseno armado. Toda čas je bil zamujen; nekaj zvesti bataljoni so stali na dan volitev v klerikalnih vrstah in zadali Smučiklasovi gardi strahovit poraz, iz katerega je rešila v vsej deželi komaj dva madata, Smučiklas, Skalon in skoraj vse osivelo generalstvo je obležalo na bojišču, verigo, s katero se vodi narod za nos, pa so vzeli v roke nasprotniki ter jo uporabljajo še dandanašnji z apostolsko doslednostjo in tako žilavo vmeno, da bi bila vredna boljše stvari. V tem veljavnem potopu je izginil iz naše, historičnega motrenja ndvešče javnosti zadnji glasni spomin č jem, k i ga je bil povzročil. Strupene Mahnetove puščice so se lomile še nekaj tednov v rineceški polti omizja pri "Zelenem prešičku", nazadnje pa je utihnil tudi on.

Ekselencija je dobil v tem primernem trenutku svojo težko pričakovano vpokojitev in prepustil varstvo državnih interesov dokaj energičnejšemu možu; nove možnosti uspeha so rasle na obzorju. V svoji dovzetnosti za potrebe časa je razvila naša stranka nov program na "strogo narodni" podlagi ter mu žrtvovala ves oseben ravs in kavs. "Blagor naroda" je napotil Smučiklasa in Fabinoda, da sta si segla v roke, kar sta storila koncipient in Nina mesec dni kasneje tudi pred oltarjem. Domotožje po zlatih starjih časih je rodilo splošno spraveželjnost, in celo naš veleučeni Peter Pohl in se je vrnil po kratkem kužanju zopet v Smučiklasovo ozvežje.

To je bilo na predvečer Vidne

poroke z Križajem. Humanist je prišel k "Zelenemu prešičku", sedel brez vseh drugačnih pojavnosti na doktorjevo levo stran temu izjavil, da je "krasno vreme". Zelo se je bil izpremenil v teh nekaj tednih; aristokratski napuh ga je bil minil takisto kakor jeza nad grofom in kes nad bedarijami, za katero si je nekaj mislil kupiti ministrski stol. Samo na "diplomatsko politiko" je še potrkal mimogrede, češ da mu je pomagala odnesti zdravo kožo iz "nemilih viharjev polupretoklih dni". V dokaz svojega zadovoljstva je dal za tri šefane vina in postal na koncu zadnjega kaj ljubezniv.

"Nu, Bilban", je vzklil v tistem razmahu, treplja je naravoslovca po ramah, "kako napreduje 'Življenje stenice'? Do kakšnih epohalnih zaključkov si prišel?"

"Do kakšnih?" je bevsnil materijalist in hudobno poškillil okoli. "Do takšnih, da niso umstvene sposobnosti, moralne vrline in družabne šege mojih dehteljih žuželk v ničemer bistveno različne od človeških!"

In vsi so se grohotali, kakor da ni preklecano res.

Tako je padal spor za sporom v grob pozabljenja. Tudi most med Grabuncem in odvetnikovo hišo je bil kmalu zopet zgrajen, zakaj Smučiklas mlajši je pomnil Dorino besedo, da bo "potem" ne zmerom dobra zanj. In ko jo je vprašal, ali si ni morda premislil, da je res podala roko ter ustila željo srečnih roditeljev, da naj bo svatba čez štirinajst dni. Ves čas do poročnega dne je sijala hiša od njenih žarkih oči ter zvenela od njenega smeha; na svatbeno jutro pa so jo našli nemo in mrzlo na otomani, zraven na tleh pa razbito stekleničico z ostanki belkastega prahu. "Ciankalij," je kratko rekel zdravnik. To žalostno dejanje je spet nekoliko vznemirilo naše ljudi, in tudi Veselkovo ime se je oglasilo iznova; no, stvar je bila romantična in svet jo je odložil, kakor odložimo roman.

Ko je Drečje Rovani jeseni priromal iz svoje vasi, opaljen od solne in prepihan po gorskih vetrovih, ni mogel verjeti samemu sebi, da se je godilo na teh pokojnih tleh pred nekaj meseci toliko čudnih reči, ki so pripravile tudi njemu obilo preglavic in muk. Vsi doživljaji, dobri kakor zli, so bili zbledeli teh izginili nekam v kot, kakor poglavja zdavnaj prebrane knjige. Hotel je obiskati Rožmarinov grob, pa je rajši obil poetov spomin pri "Bokalu", in ko je srečal Vido s Križajem, je komaj še malce zardel. Bil je namenjen na Dunaj, študirat jus in — kakor je znanec sam mnenil — "popravljat krievni družabni red pri sebi prvem". — kovat si orožje za žitja trdi boj.

Ravan ko smreka je stal drugo jutro pri oknu svojega kupeja ter pasel oko še enkrat ob pustih, zanikarnih in vendar tako prevzetnih vrstah meščanskih hiš, ponavljaje si v ritmu kolestja:

"Kadar pridem nazaj... Kadar pridem nazaj!..."

In sveža, pohlepna kri mu je zvenela v sencih veselo in upolno kakor pesem mladega orača.

Izredna pomoč radi draginje.

Dne 7. sept. se je v Beogradu vršila seja ožega odbora ministrov, na kateri so razpravljali o zakonskem načrtu za izredno pomoč po draginji prizadetim. K tej seji je bil povabljen tudi Anton Kristan, upravitelj državnega posestva Belje. Določilo se je, koliko se bo prideli tega posestva porabili za prehrano uradnikov in vojakov.

Finančni minister je nakazal osrednji zvezi invalidskih nabavnih združenj sedem milijonov dinarjev kot ostanek določenih 5 odst. za nabavne zadržke.

MRS. DOROTHY CARUSO.

Slika nam predloča vdovo po slavnem italijanskem tenoristu Carusu. Ona je hči nekoga am eriškega milijonarja. Kar se tiče osebnih lastnine je glede bogastva prva za John D. Rockefellerjem.

Izpred ljubljanske porote.

Umor v Mislicah pri Sežani.

Dne 16. septembra je ljubljanska porota razpravljala o tožbi, katero je dvignilo državno pravdnstvo proti l. 1899 v Planini na Notranjskem rojenemu gozdne-mu pristavu Aljoziju Slejko ker je 21. majnika letos v Mislicah pri Sežani z osmimi streli usmrtil učitelja Dominika Marušiča, kateremu je prestrelil srce in jetra. Dalje je obtožen, da se je 24. majnika 1922 v Ljubljani na potniški zglasnici v hotelu Tratinik napačno javil kot Zdenko Dolinar. Ko so Slejka v Ljubljani aretirali, je pripoliciji priznal, da je Marušiča vedoma in hote ustrelil, ker sta se sprla in ker mu je Marušič odpovedal prijateljstvo. Dne 30. majnika 1922 je tudi rekel, da je ubil Marušiča samo zato, ker mu je odpovedal prijateljstvo, ga žalil in ker je bil ne-kaj pijan. Dne 12. avgusta je pa Slejko popolnoma spremenil svoj zagovor in rekel, da je Marušiča ustrelil v silobranu. Porotnemu senatu je predsedoval svetnik dr. Skaberne, votanta sta svetnik dr. Golja in sodnik Merala, obtožbo je zastopal prvi državnik Domenico, Slejka je zagovarjal dr. Kreč.

Uvodom razprave je senat odklonil predlog zagovornika dr. Kreča, da naj se izključi javnost. Na vprašanje predsednika: če je kriv, je Slejko odgovoril: "Teza, kar sem obdolžen, n. em storil. Kriv sem le v toliko, ker sem povzročil Marušičovo smrt." Predsednik: "Opisite svoje življenje in dejanje, zaradi katerega ste obtoženi?" — Slejko je na to od 10. do 12. ure 30 minut opisoval svoje življenje. Govoril je bolj malhalno, gladko. Predsednik ga je le redkokdaj prekinil. Slejko je sin gozdnega čuvaja Antona Slejka. Obiskoval je ljudsko šolo v Planini in meščansko šolo v Postojni in absolvirav v Ljubljani trgovski tečaj. Leta 1919 je vstopil kot gozdarski vajenec pri Windischgratzu v Planini, služil je nato v Mariboru kot strojepisev v gledališki pisarni, od 20. aprila 1921. je pa zopet služil kot gozdarski vajenec pri Masconu v Pišecah pri Brezicah. Z Marušičem sta bila najboljša prijatelja od l. 1916. naprej. Slejko je bil na soški fronti in ob Piavi. Bil je tudi v italijanskem ujetništvu, je poleg svoje službe tudi poročal kapetanu Juvanciču o razmerah v zasedanem ozemlju. Slišal je, da njegov prijatelj Marušič simpatizira s fašisti. Poizvedoval je skupno z nekim Molkom, katerega so potem Italijani vjeli in je bil obsojen na 12 let ječe, a se mu je posrečilo uiti. Po njegovi in Molkovi zasluzi sta bila v Ljubljani aretirana laška vojvoda Joz in Modrija. Dne 16.

majnika se je podal Slejko v Gorico. Tam si je ogledal tri vojašnice in zabeležil več vojaških poveljstev. Iz Gorice je odšel obiskat svojega prijatelja Marušiča v Mislicah. Prijatelj mu je rekel, da se je spremenil. Poizvedeti je hotel, če je Marušič res fašist.

Vprašal ga je zato, če so med fašisti tudi fantje iz Jugoslavije. Marušič mu je odgovoril: "Zakaj bi ne bili, saj so dobro plačani." V petek je vprašal Slejko Marušiča: "Ti si znan s fašisti?" — Ta mu je odgovoril: "Zakaj bi ne bil. Ti se nekoliko preveč za nimaš za nekatere stvari in bo ž res, kar se govori, da laziš okoli in da si že več ljudi v nesreč spravil. Ne lazi po Julijski Benečiji, da se ti kaj ne primeri! Končno mu je rekel: "Ve se več, kakor ti misliš." Sprta sta se razšla. Popoldne sta zila zopet pri županu skupaj. Zvečer 21. majnika 1921. sta se vračala iz župnišča domov. Med potjo je Marušiča vprašal, česa ga dolže. Odgovoril mu je: "To boš že lahko izvedel: spomni se onih dveh, k si jih izdal!" Na to mu je še rekel: "Ti se ne sramuješ, da hočeš izdati svojega rojaka Slovenca?" Pri tem je pomenil Marušič nanj z neko svitlo stvarjo in zaklical: "na, ti pr... pes, podrepani srbski!" Nato je Slejko takole nadaljeval: "V sili, razburjenju, strahu in vsled nesramne žalitve sem tudi jaz potegnil iz lastnega žepa samokres, nameril in ustrelil proti Marušiču, ki je planil še enkrat proti meni. Kar sem potem storil, sem storil v nezavesti." Ušel je nato čez Javornik v Ljubljano, kjer je bil aretiran.

Bivši kapetan Anton Juvancič je pričal: Slejko je bil vester in točen poročevalec s prijateljem Volkom. Storil nam je veliko uslug. Name je napravil vtis resnega človeka. Če bi ga bili Italijani vjeli, bi bili napravili z njim kratek proces.

Sodnik dr. Viktor Vovk je pričal: "Zadnje čase sem govoril z dvema popolnoma zanesljivima gospodoma z Goriškega, katerima so razmere popolnoma znane, ki sta mi najodločnejše potrdila, da Marušič ni bil fašist. Gospod kurat iz Mislic, Cerar, je pričal, da je bil rajni Marušič ljubezniv, prijazen in resen človek. "O fašizmu" pri rajnem Marušiču ni bilo nobenega znaka: "Meni ne gre skupaj, da bi bil rajni Marušič fašist!" je rekel priča.

Izvedenca psihiatra primarija dr. Robida in dr. Gostl sta izjavila, da je obtoženi Slejko psihiopat s homoseksualnimi nagnenji.

Prvi državni pravnik Domenico je opisal tragičen dogodek in

zahteval, naj porotniki potrdne na nje stavljeni vprašanja o umoru in o napačni zglasitvi. Zagovornik dr. Kreč je prosil porotnike, naj vprašanje glede na umor zanikajo, ker je Slejko streljal iz bojazni, da bi ga ne bil Marušič spravil v ječo.

Ob 11. ponoči je pričel predsednik dr. Skaberne s svojimi resumejem, katerega je končal ob 11. uri 20 minut. Po kratkem posvetu je ob 11. uri 31 minut prvomestnik porotnikov naznanil, da so porotniki z 8 da in s 4 ne glasovi potrdili vprašanje glede na umor in soglasno vprašanje o napačni zglasitvi.

Predsednik porotnega senata, svetnik dr. Skaberne je na to ob 11. uri 40 minut razglasil sodbo, s katero je bil Slejko obsojen na smrt na vešalih.

Industrijska kriza v češkoslovaški republiki.

Iz Prage poročajo: Vzhodno-češka skupina zveze češkoslovaških steklarskih industrijaleev namerava v kratkem času zapreti vse svoje tovarne, v katerih je zaposlenih nad 1600 delavcev. V papirni industriji v nemških okrajih republike vzdržuje od 55 tvornice samo 17 popolu obrat z 2200 delavci, dočim so v 26 tvornicah delavci zaposleni le po 2 do 5 dni, 12 tvornic s 6000 delavci pa je obrat sploh ustavilo. V čeških in slovaških okrajih položaj ni nič bolj ugoden. Večina tvornic je obrat že močno omejevala.

Praki "Čas" poroča, da je v češkoslovaški republiki 163,613 industrijah delavcev brez posla. 70 odst. od teh jih dobiva podporo.

Praktični Računar

Priročna žepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, že natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane 75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1923

JE IZŠEL.

Koledar je bolj obširen, kot je bil pretekla leta; vsebuje 192 strani. Vsebuje krasne slike, ter presega glede zanimivih razprav, pripovedi, in poučnih člankov vse dosedanje.

Cena je s poštnino samo 40 centov za Jugoslavijo je ista cena.

Izrežite ta kupon, pridenite pokritje v znamkah ali Money Order, ter pošljite nam.

Naročilni list.

SLOVENIC PUBLISHING COMP.
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Priloženo pošiljam \$....., za kar Vas prosim, da mi takoj pošljete izt. "SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR" za leto 1923.

Ime

Naslov

KAPITAN BLOOD

NJEHOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

17 (Nadaljevanje.)

— No, — je rekla. — To je oni nežno čuteči gospod. Peter je vzdihnil.

— Ali ne smem upati na odpuščanje? Prosim vas zelo ponižno.

— Kakšno popustljivost od vas!

— Kako kruto se norčujete iz mene — je rekel Peter ter se napravl skrajno ponižno. — Sicer sem pa le suženj. Nekega dne pa bi vendar lahko zboleli.

— In kaj za to?

— Poniževalno bi bilo poslati po mene če postopate z menoj kot s sovražnikom.

— Vi niste edini zdravnik v Bridgetownu.

— Pa vsaj najmanj nevaren.

Arabela se je v istem trenutku pričela zavedati dejstva da je že šla predalet in da mu je pustila pokarati jo. Vzrasla je ter ga ošinila s srepim pogledom.

— Mislil, da ste preveč prosti, — je rekla.

— To je privilegij zdravnika.

— Jaz nisem vaša pacientka. Prosim, zapomnite si to za bodoče.

Nato je odšla in vse je kazalo, da se je dejanski razsrdila.

— Ne vem, če je ona čarovnica ali če sem jaz bedak ali pa oboje, — je mrmral Peter Blood, ko je stopil v barako.

Usoda je hotela, da je bilo to jutro splošnih razburjenj in presenečenj. Ko je odhajal iz barake nekako eno uro pozneje, se mu je pridružil Whacker, mlajši obeh preostalih zdravnikov. To je pomembno dosti, kajti dosega da ni noben njegovih dveh stanovskih tovarišev upošteval v večji meri kot da mu je rekel sempatam: — Dober dan.

— Če ste namenjeni k polkovniku Bishopu, pojdem z vami, doktor Blood, — je rekel. Bil je širokopleč, kratak človek, star pet in štirideset let.

Peter Blood je bil dejanski presenečen, a je skušal prikriti to presenečenje.

— Namenjen sem v hišo guvernerja, — je rekel.

— Seveda, k gospe guvernerki, — se je zasmel Whacker. Nekaj porogljivega je bilo v njegovem glasu, a Peter se ni briga za to. — Čul sem, da porabite precej svojega časa pri guvernerki. No, seveda, če je človek mlad ter čedne zunanosti. Mlad in čedne postave. To sta dve neprecenljivi ugodnosti, ki prideta vpoštev v naši profesiji kot v vsaki drugi, — posebno kadar pridejo pri tem v poštev ženske.

Peter se je srepo ozrl vanj.

— Če res mislite, kar se mi zdi, potem bi bilo boljše, če bi povzpeli vse to guvernerji Steedu. Zabavalo bi ga.

— Vi me napačno razumete.

— Upam da je tako.

— Precej vroči krvi ste, — je rekel zdravnik ter se oprjel Petra. — Jaz želim biti vaš prijatelj ter sem vam na uslugo. Poslušajte sedaj, — je nadaljeval ter se pri tem pozorno ozrl naokrog. — To suženjstvo mora biti skrajno mučno za človeka vašega stanu in olikanosti.

— Kakšno podtikavanje, — je vzklilnil sardonski Peter Blood. Zdravnik pa ga je prijel za besedo.

— Jaz nisem nikakšen tepec, moj dragi doktor. Jaz poznam moza, kakor hitro ga vidim ter uganem pogosto celo njegove misli.

— Če morete uganiti moje, me boste prepričali, da govorite resnico, — je rekel Peter Blood.

Dr. Whacker se ga je še tesneje oprjel, ko sta korakala naprej, ob pomolu navzdol. Njegov glas je postal še bolj zaupen. S svojimi trdimi, sinjimi očmi je zrl v lice tovariša, ki je bil za celo glavo višji kot je on.

— Kako pogosto sem vas videl, zreti ven, na prostrano morje in cela duša vam je gledala pri tem iz oči! Ali mislite, da ne vem, kaj ste mislili pri tem? Da bi le mogli pobegniti iz tega pekla suženjstva ter kot prost moži izjaviti svoj posel, kojega kras ste brez dvoma. Svet je velik. Dosti je narodov razven Anglije, kjer bi z veseljem sprejeli ter pozdravili moža vašega kova. Dosti je tudi kolonij poleg teh angleških. — Še bolj pritaženo je pričel govoriti, čeprav ni bilo nikogar blizu. — Ni tako strašno daleč do nizozemske naselbine Curacao. Ob tem letnem času bi se človek lahko varno lotil potovanja tudi z majhno jadernico. Curacao pa ni nič drugega kot stopnjica v široki svet, kjer boste tako oproščeni tega suženjstva.

Dr. Whacker je prenehal. Postal je malce bled in zmanjkalo mu je tudi sape. Njegove trde oči pa so medtem neprestano motrile tovariša, ki je korakal poleg njega.

— Ne, — je rekel po kratkem presledku. — Kaj pravite k temu?

Peter pa ni takoj odgovoril. V glavi mu je vrelo in skušal se je pomiriti ter na trezen, primeren način razmišljati o stvari, ki je povzročila v njegovi glavi tako velikansko zmedo. Prišel je na mesto, kjer bi kak drugi prenehal.

— Nimam denarja in v ta namen bi bila potrebna čedna svotica.

— Ali vam nisem rekel, da hočem biti vaš prijatelj?

— Zakaj? — je vprašal Peter Blood naravnost.

Ni pa se briga za odgovor. Čeprav se je dr. Whacker delal kot da mu krvavi srce za svojega stanovskega brata, živčnega v suženjstvu, oropane vsake prilike, da katere je bil upravičen vsled svoje nadarjenosti in spretnosti, je planil Peter Blood kot jastrebnak na očitno resnico. Whacker in njegov tovariš sta se hotela iznebiti človeka, ki jima je pretil s pogibeljo. Peter Blood ni nikdar poznal napake počasnosti v sklepu. Skakal je, kjer so drugi lezli.

— Vidim, vidim, — je rekel medtem, ko je njegov tovariš še vedno govoril. — Zelo plemeniti ste, zelo bratovski, kot je običajno med medicini. Jaz sam bi storil to v takem slučaju.

Njegove trde oči so blestele, ko je vprašal dr. Whacker skrbno poželjivo:

— Torej privolite?

— Privolim? — Blood se je zasmel. — Če bi me ujeli ter privdli nazaj, bi mi pristigli peruti ter me okrasili s sramotnim pečatom.

— Gotovo je stvar vredna malega rizika. — Glas zapeljivca se je tresel.

— Gotovo, — je pritrdil Blood. — Taka stvar pa potrebuje nekaj več kot poguma. Treba je denarja. Majhno jadernico bi najbrž lahko kupil za dvajset funtov.

(Dalje prihodnjič.)

Razne vesti.

Glad v Rusiji.

"Mir" poroča iz Sofije, da je med bolgarskimi kolonisti v Rusiji strašna lakota. V Berdjanjskem ujezdu Tavriške gubernije, kjer živi nad 150 tisoč Bolgarov, umira dnevno stotine ljudi. Pismo bolgarskega kolonista, ki ga je prejela njegova sestra v Bolgariji 10. avgusta 1922. pravi, da je ostalo v mestu Berdjanjsku od 50 tisoč prebivalcev le še 10 tisoč. Ljudje hodijo po mestu z zatisnjenimi nosovi ker vlada v mestu strašen smrad, ki ga širi trupla ljudi umrlih na kugi. Ljudstvo je prepovedano po zakonu, vendar pa to ne pomaga. Obupni ljudje se hranijo s človeškim mesom.

Stališče Rusije.

Reuter poroča iz Londona, da je prejelo angleško ministertvo za zunanje posle od sovjetske vlade noto, v kateri je ta kategorično izjavila da morebitni sklepi zavetnikov glede bližnjega vzhoda, sklenjeni brez Rusije, nikakor ne bodo obvezni za rusko republiko. Noto naglašja, da so simpatije ruskega naroda na strani Turčije. Ruska vlada je pripravljena posredovati med Grško, da se čim prej sklene časten mir.

ZA PREDSEDNIKA!

Iz Detroita, Mich., prihajajo poročila, da bo Henry Ford kandidiral leta 1924 za predsednika Združenih držav.

Nenavadna hvaležnost.

K nekemu zagovorniku v Berlinu sta prišla dva delavca, ki jih je advokat zagovarjal radi nekoga ropa. Ko sta se mu kavalirski zahvalila, sta začela namigavati, da sta "ga zopet nekaj zavrtila" in obenem sta se zanimala za honorar, ki bi ga gospod "dohtar" zahteval za branitev pred sodiščem. Nato sta lepo odšla in od nesla prevarjenemu zagovorniku več tisoč mark vreden plašč iz gumija. Vprašanje je, če jih bo hotel g. advokat v tem slučaju zopet zagovarjati.

Proces radi vojaške špijonaže pred antantno sodnijo.

Iz Mainza poročajo, da se je vršila pred vojno sodnijo generalnega štaba francoske renske armade z izključnim javnosti kazenske razprave proti 8 Nemcem, ki so bili obtoženi vojaške špijonaže v škodo antantnih držav. Navzočih je bilo sedem obtožencev, odsoten pa je bil novinar Richard Hecht. Obtožnica pravi, da so si obtoženi v času od aprila 1921. do junija 1922. na zasedenem ozemlju sporazumno z neko tujo državo preskrbovali v nedovoljene svrhe dokumente in poročila o četah francoske posade.

kakor tudi vojaška povelja ter so to oddajali agentom nemške špijonaške službe na nezasedenem ozemlju. Novinar Richard Hecht je obsojen in contumaciam na 30 let zapore, drugi obtoženci pa so obsojeni na zapor od 2—4 let.

Železnica preko Sahare.

Francoski inženirji in politiki se že dalje časa pečajo z načrtom zvezanja francoskih centralnih in zapadnih afriških kolonij. Dosega so vsi poskusi neuspeli, ker je nemogoče zalagati lokomotive z vodo na take distance, skoraj preko cele Sahare. Inženir Sabatier pa je izgotovil načrt, potem katerega bo omogočeno vodo Wadi Gira za železniški pogon izrabiti, in se bo z velikopotezno napeljavo cevi v bližini projektiranih tratičev nudilo v cevi. Na vsak način ne preostaja drugo, ker imajo oaze v Afriki vode komaj za karavane, in je nemogoče, da bi bila železnica odvisna samo od oaz.

Kautsky - Trockij.

Boj, ki se je vršil po raznih časopisih in brošurah med socialistom Kautskim in Trockim glede svetovne revolucije, je končan, in Trockij je, po poročilu "Rohte Fahne" kapituliral. V pogovoru s korespondentom "Giornale d'Italia" je izjavil Trockij med drugim, da je današnji svetovni položaj ta-le: Kapitalizem je dokazal v evropski vojni popolno nesposobnost za razvoj človeštva, delavstvo pa je dokazalo v kritičnem trenutku, da je nesposobno prevzeti dedščino buržoazije. Kapitalizem je že nesposoben, delavstvo še ni sposobno — to j znamenje naše epohe. Ta izjava pa je bila naziraje Kautskega.

Prebrisan poštenjakovič.

Neki Muller je našel v Berlinu bankovec za 1000 mark. Naravno je da ga je bil silno vesel, ker ravno ni bil kapitalist, vendar ga je pekla vest. Da bi zadostil čutu poštenosti je sklenil, da ga vrne lastniku, samo bil je toliko prebrisan, da ga je preje zamenjal za dva bankovca po 500 mark in jih oddal na policijo. Ker se v določnem roku ni nihče oglasil, je postavnemu najditelju ostal denar. Da, treba si je znati pomagati.

Namen Herriotovega potovanja v Rusijo.

Francoski poslanik Herriot, ki se je pred kratkim napotil v Rusijo, je v pogovoru s sotrudnikom "Vossische Zeitung" izjavil, da njegova mislija nima oficijelnega značaja, pač pa bo poročal po potratku Poincareju o položaju v Rusiji. Francosko javno mišljenje je naklonjeno Lubsac-Stinnesovi pogodbi in upa, da bo nemška veleindustrija vzpostavila razurano rusko gospodarstvo. Herriot vidi v tem možnost skupnega dela Francije in Nemčije, in pogodba med Urquartom in Krasinom je neke vrste paralela Lubsac - Stinnesove pogodbe. — Herriotov namen je prepričati se je li mogoče, da Francija preko Berlina zveže Pariz z Moskvo.

Smirna kot glavno mesto Male Azije.

je bilo že večkrat razdejano. Tako jo je tudi leta 178 p. K. razdeljal velik potres, ali cesar Mark Avrelj jo je kmalu zopet sezidal. Leta 1482 je tatarski vojskovodja Tamerlan po 14 dnevnem obleganju zavzel Smirno in jo porušil. Pa kmalu je bila zopet obnovljena. Ogromni požari so bili v Smirni leta 1940 in 1845. Tekom 19 stoletja je trpela tudi

vsled številnih potresov, ki so ji prizadajali velikansko škodo. Ali njena naravna pozicija je taka, da se je mesto še vselej po taki ali taki katastrofi znova dvignilo in tako se dvigne najbrže tudi iz sedanjih razvalin v kratkem jova Smirna.

Jejte in shujšajte

To je stara fraza, obrnjena narobe, toda moderne metode za odpravo maščobe so omogočile ta izrek.

Če ste preveč debeli ter se nečete telesno vzbhati; če radi jeste, pa kljub temu ne morete shujšati za par funtov, storite to: pojdite k svojemu lekarnarju (ali pa pišite na Marmola Company, 412 Woodward Ave., Detroit, Mich.) ter mu dajte (ali pošljite) en dolar. Za to zmeru svoto vam bo lekarnar pokazal pot, da se izpolne vaše želje po lepi sili, suhi postavi. Dal vam bo zavol Marmola Prescription Tablets (Marmola Prescription Tablets) sestavljenih po Marmola Prescription. Eno morate vzeti po vsaki jedi in pred počitkom, da boste prišli izgubili maščobo stalno in lahko. Potem se zdravite do zadnjega telesa. Marmola Prescription Tablets so neškodljive ter dobre za splošno zdravje. Ni vam treba stradanja in vebanja. Lejte kar se vam ljubi, vebajte naj se atle, tedaj vam bodo tablete s skupaj njem. Bred dvoma bo preobilo mase hitro izgubilo, vi boste pa ostali svoj naraven jas, lepo pokrit s trdim mesom in slokimi mišicami.

IŠČEM

izučena peka za stalno delo. Plača po dogovoru. Eventualno se pekarija s hišo vred odda v najem ali pa tudi prodaja pod ugodnimi pogoji. Lupa prilika za pravega človeka. Velika slovenska naselbina in edina slovenska pekarija z mnogobrojnimi odjemalci. Pomudbe na upravnitvo tega lista pod šifro "Pek". (9-11-10)

Ako želite dobiti sorodnike ali znance iz stare domovine, pišite nam prej za pojasnila, ker število priseljenecv je omejeno. FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Vaši sorodniki, prijatelji in znanci v starem kraju

kupijo vožnji listek za pot v Ameriko najugodnejše z ameriškim dolarji. Proti predložitvi potrjenega potnega lista za v Ameriko mi lahko izplačamo ameriški denar v uradu Jadranske banke v Ljubljani in v Zagrebu, toda znesek za posameznega odraslega potnika ne sme presegati \$240.

V Italiji in zasedenem ozemlju pa lahko izplačamo brez izjeme vsakemu poljubne zneske v ameriških dolarjih.

Ako kaj ne razumete, pišite nam, da Vam pojasnimo.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Pa nevi odredbi finančnega ministarstva v Jugoslaviji je bankam tam sode spovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako torej hočete denar v ameriških dolarjih, oz. doli potom čeka ali nakazila, ja banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

Mreži se je pa pri sestavi omejenih odredb vpoštevala potreba iz selencev v toliko, da zmoremo za stroške, ki imajo potovati v Ameriko, surčiti še vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazila ne sme presegati zneska \$250.— za vsakega posameznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški denar se izplača iz proti predložitvi potnega lista v uradu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDE NEM OZEMLJU pa še vedno lahko brez ovir izvršujemo izplačila v ameriških dolarjih.

Na nakaznici ali naročnem listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriških dolarjih, se nam mora poslati tudi za poštnino in druge stroške kakor sledi.

Za izplačilo do \$ 10.— do \$ 50.— po \$ 1.— za izplačilo, ki presega znesek \$ 50.— po \$ 2.— od vsakega dolarja ali po \$ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Western Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

ZA VAŠ DOLAR =

eto poštno in hitro posreduje kadar rabite uro, zlatino, srebrno, prstan, diamant, dalje ako želite prvi glas Columbia gramofona, ali venska plošča, in če družito potrebuje pravo avtomatno zastavo, ročnijo, kape itd.; če se obrnete do znanega večletnega trgovca Slovenca, kateri razpolaga blago po celi Ameriki nad 16 let pa 13 nikdar čitani kako napravnost. Poskušajte me obkret pa se boste prigrizali.

Pišite po brezplačno sembo na

IVAN PAJK, 24 Main St., Concordia, Mo.

Kretanje parnikov - Shipping News

12. oktobra: Pres. Arthur, Bremen; Mount Carol, Hamburg; Taormina, Genova.

14. oktobra: La Lorraine, Havre; Olympic, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Orbita, Cherbourg in Hamburg; Saxonia, Cherbourg in Hamburg; Finland, Cherbourg; Arabic, Genova; Belvedere, Trst.

16. oktobra: France, Havre.

17. oktobra: Resolute, Cherbourg in Hamburg.

18. oktobra: Pres. Garfield, Cherbourg.

19. oktobra: Pochanbeau, Havre.

21. oktobra: Homeric, Cherbourg; La Savole, Havre; Zealand, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Boulogne; Orduna, Cherbourg in Hamburg; Pres. Wilson, Trst.

24. oktobra: Aquitania, Cherbourg.

25. oktobra: Pres. Monroe, Cherbourg; York, Bremen.

26. oktobra: Tuscania, Genova; America, Genova.

28. oktobra: Lafayette, Havre; Majestic, Cherbourg; Kronalnd, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Conte Rosso, Genova.

1. novembra: Parla, Havre.

2. novembra: America, Genova.

4. novembra: Olympir, Cherbourg; Laplanr, Cherbourg; Jropea, Hamburg; Pres. Tilmore, Bremen.

7. novembra: Mauretania, Cherbourg.

8. novembra: France, Havre; America, Bremen.

9. novembra: Chicago, Havre; Mongolia, Hamburg.

11. novembra: Homeric, Cherbourg; Argentina, Trst.

IŠČEM SLUŽKINJO

za pomoč na farmi in sicer bolj priletno dekle ali vdovo, ker moja žena ne more vsega opraviti. Plača 35 dolarjev na mesec. Naslov: Mike Novosel, R. F. D. 2, Box 53, Kane, Pa. (10-13-10)

SLOVENKA DOBI

dobro službo in dobro plačo pri slovenski družini; zglati naj se pri Mrs. Jerman, 42 Sherman St., Brooklyn, New York. (7-10-10)

COSULICH LINE

Naravnost v Jugoslavijo. ZNANI PARNIKI. IZORNE UGOODNOSTI. Ne imajo breztrebih strokov in zamude.

BELVEDERE 14. oktobra. PRES. WILSON 21. okt.; 5. dec. ARGENTINA ... 11. novembra.

Vnaprej plačana karte za sorodnike ali prijatelje se lahko preskrbi pri bližnji parobrodni agenciji ali pri

PHILIPS BROS. & CO., Generalni Agenti 2 WEST STREET NEW YORK

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

in vseh njenih podružnic.

JUGOSLAVIJA

Beograd, Celje, Cavtat, Dubrovnik, Eragovici, Jajce, Kertula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

ITALIJA

Vrta, Opuzi, A. Zadar.

NEMŠKA AVSTRIJA

Dunaj.

IZVRŠUJEMO hitro in po mi denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji, in Nemški Avstriji ter izplačamo čekte v kronah, lirah in dolarjih, plačljivo na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

PRODAJAMO parobrodno in železniško vozno hntko na vse kraje in za vse črte. (Vidi spora kretanje parnikov.) Kadar se na potu v stare domovine in se nahajate v New Yorku, se Vam to izplačalo, ako se zglasite glede vreditve Vaših denarnih zadov pri ravnatelstvu naše banke v prvem nadstropju brez skira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ste ga morda kupili drugje. Zajamčeni so nam pri Jadranski banki vsa potrebna uradna pogoja, ki bodo veliko koristili za vse one, ki se še ali ne bodo posluževali naše banke.

Frank Sakser State Bank

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKE GOVOREČI ZDRAVNIK

SPECIALIST MOŠKIM BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vam moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas odzdravim in vrnem mo v zdravje. Sket 23 let sem prejel posebno skušnje pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zaneseti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma odzdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej. Jaz zdravim zastrupljene kri, maščuje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v hrbtu, stare rane; oslabelost; živčne in botani v mehuljicah, jetrah, želodcu, rmanico; revmatizem, katar; zlati žile, naduha itd. Uradne ure: V ponedeljek: uredo in petek od 8. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 5. svečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.

Drugi del: OBLIKOSLOVJE.

Tretji del: VAJE.

Četrti del: POGOVIORI IZ VSAKODNEJEGA ŽIVLJENJA.

Peti del: SLOVEN.-ANGLŠKI BESEDNJAK.

Šesti del: Vprašanja in odgovori katere mora znati vsakdo pri nabavi državlanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino

\$1

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.